ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАН БҮХЭН МЕХАНИЗАТОР БОЛОГТЫ

МҮНӨӨДЭРҺӨӨ МЕХАНИЗАТОРАЙ БҮГЭДЭ НИИТЫН ҺУРАЛСАЛ ЭХИЛХЭНЬ. БҮХЫ ҺУРАГШАДТА АМЖАЛТА ХҮСЭЕ

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

...С-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

...59 (10013) | 1962 оной ноябриин 1, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...АГАЙ ЭРИЛТЭ ИИМЭ

Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсал иигэжэ эмхидхэхэнь

...Сэлэнгын аймагай ...ажахынуудай нэгэн ...Ленинэй нэрэмжэтэ ...ябахадаа эндэхидэй ...орай мэргэжэл шу... ...дэ ниитын һуралса... ...аар эмхидхэжэ бай... ...нь һонирхообди.

...ажахымнай эгээл ...эйхэн» асуудалнуу... болоно. Юуб гэхэдэ, ...лхоздо хабарай та... ...аса хуряалга болон ...лмэридэ элдэб түү... ...та 32 трактор ажал... ...ша ондо үшөө 4 шэ... ...р худалдажа аба... ...ааланхайбди. Теэд ...оройдоол 33—34 ...бии. Тэдэнэйшье ...нь мэргэжэл шада... ...тай, эрхэ-үнэмшэлгэ... Халуун ажалай хаһа ...трактор, комбайнуу... ...алаанда хүдэлгэхын ...өө 30 шахуу трак... 10 гаран ...бэлдэхэ ...и,— гэжэ ...түрүүлэг... ...н һурал... ...ургуулиин ...Д. Б. Цы... ...эбэ.

...өө колхоз... бэлэдхэл... ...низаторнуудай ду... боложо, бии бай... ...а, техникэнь дүү... ...ндөө хүдэлгэгдэжэ ...гүй. Жэшээнь, байг... артелиинхид бүхы ...га ороһо тарья... ...ог соо хадажа, ху... ...үе соо миил 700 ...арай паар хахалаа. ...механизаторнуудай ...ал, трактор, ком... ...ние хоёр халаанда, ...үсэндэнь хүдэлгөө ...тариагаа 10—15 ...уряаха, мүн 1800 ...арай паарые ха... ...өө дүүргэхэ, тарьа... ...и һолоомо, зелён... ...и болзорто суглуул... ...эн.

...элдэ тарьа хуряал... ...—3 комбайнерые он... ...хүлһэлжэ, мүн эн... ...ажахын механиза... ...һургуулиин хэдэн ...е абаад, юрэдөөл ...жэ аргыень оложол, ...даа хоёр халаанда ...эмди. Одоол мүнөө ...хүсөөр механиза... ...элтэдые олоор бэл... ...ядаруу байдалһаа ...й,—гэжэ колхозой ...секретарь, һургуу... ...лсалай талые дааг... Лубсандоржиев хөө...

...аторнуудай бүгэдэ ...уралсалай ямараар ...жэ байһан тухай ...хэлэжэ үгэхыень ...түрүүлэгшэ нүхэр ...гүйбабди.

— Гол ажалһаа һамшангүй ябаад, һуралсажа, трактор, комбайн жолоодохо мэргэжэл шудалха дуратайшуул 40 гаран хүн олдоод байна. Тэдэниие дүрбэн бүлэг болгожо хубаагаад, байра дээрэнь һургаха гэжэ шиидээбди. Тэндэ һуралсалай байра, зааха багшанаршье олдонхой. Иигээд лэ ноябриин 1-һээ һургууляа эхилхэмнай. Даб дээрэ неделидээ 3 дахин (гарагай хоёр, гурба, табанда) хүдэлмэриин һүүлдэ, үдэшэнь 3—3 час һураха гэлсээбди,— гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Тиихэдэ тус колхоздо байдаг Сэлэнгын хүдөө ажахын механизаторнуудай училищиинхид горьтой туһа хүргэхэ юм.

— Бидэ училищиингаа дэргэдэ өөһэдын мэргэжэлтэд, багшанарайнгаа хүсөөр колхозой 14 хүниие түлөөһэгүйгөөр һургажа гаргахабди. Гадна, аргатайл һаань, харуулан ойлгуулха элдэб хэрэгсэл, плакат-зураг, ном дэбтэр үгэлсэжэ туһалхабди. Юуб гэхэдэ, энэмнай бүгэдэ ниитын хэрэг ха юм,—гэжэ тус училищиин директор Н. А. Корнеев хэлээ.

Тэрэшэлэн бэшэ бүлэгүүдтэнь багшанараар колхозой инженер-механик О. Ойдопов, главна агроном В. Бальжинимаев, дүршэлтэй механизатор, МТМ-е даагша Г. Жамбалов, агроном-бригадир В. Нимаев, үнинэй комбайнер тракторист П. Ситников, сортотуршалгын агроном нүхэр Сумкин, колхозой түрүүлэгшын орлогшо, дунда эрдэмтэй агроном Б. Пурбуев болон бусад томилогдонхой.

Эндэ механизаторай мэргэжэл шудалха дуратайшуулай дунда һаалишан хүбүүд, мүн хонишод, мал адуулагшад, конторын хүдэлмэрилэгшэд, трактор, машинада бага зэргэ дүрэтэй залуушуул, гол түлэб урдань прицепщигүүдээр хүдэлһэн хүнүүд бии.

— Мүнөө сагта хүдөөгэй хүн бүхэндэ, илангаяа залуушуулда хэрэгтэй болоо һаань, трактор, комбайн жолоодожо гү, али оньһон машинаар үнеэ һаажа шадахагүй ябаха гээшэмнай тон таарамжагүйл. Тиимэһээ би хонишоноор хүдэлжэ байбашье, механизаторай мэргэжэлтэй болохын тула эндэ эмхидхэгдэһэн һургуулида һайн дурааараа бэшүүлээб. Мүн минии нүхэд хүбүүд, хонишод Д-Н. Базаров, Д. Балданов, малшан В. Дашагалсанов, һаалишан Г. Бадмаев гэгшэд баһал механизаторай мэргэжэл шудалхаар шиидээ,—гэжэ хонишон Николай Доржиев хөөрэнэ.

Нээрээшье колхоз, совхоздо хонишодой ажахын тоосоото бригадада тус бүридэнь трактор үгтэнэ. Теэд тэндэнь оройдоол нэгэ механизатор байгаад, тэрэнэйнгээ үбдөөд гү, али бусад шалтагаанаар хүдэлхэ аргагүй болоходонь, бэшэниинь үбһэ, түлеэгээ асарха гэхэдээ, трактораа жолоодожо шадахагүй, миил хараад байха баатай болодог. Тиимэһээ бригада, фермэ, отарануудта трактор, комбайн бүхэндэ адагынь хоёр-гурбан механизаторнууд заатагүй байха ёһотой бшуу.

> „Ажалай бүтээсэ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ шухала, энээниие эрдэмтэй, техникэ шудалан мэргэжэһэн хүнүүд лэ бэелүүлдэг байна“
>
> ***Н. С. ХРУЩЕВ.***

— Гансашье малшад, хонишод, таряан ажалай бригадын хүдэлмэришэд механизатор мэргэжэлтэй болохоёо хүсэнэ бэшэ, харин бригада, фермэ, отарануудые даагшанар, тоо бүридхэлшэд олон һуралсаха байна. Жэшээнь, тэдэнэй дунда 4-дэхи бригадын бригадирай туһалагша И. Афанасьев, тэндэхи клубые даагша В. Анишук, тоо бүридхэгшэ Ш. Бальчинов болон бусад бии. Бишье баһал эдээнһээ дутуугүй «түмэр мориной» жолоодогшо болохо хүсэлэнтэйб, —гэжэ колхозой комсомолой эхин организациин секретарь В. Будажапов мэдүүлнэ.

Тиибэшье һуралсалда бэлэдхэлэй дутагдалнууд тухай дуугай үнгэржэ болохогүй. Нэн түрүүн шэнэ мэргэжэлтэй болохые хүсэгшэдэй список бүридхэжэ абаһан аад, бүгэдэ ниитын һуралсалай удха шанар тухай хүнүүдтэ ойлгуулжа, машина, техникэдэ үнэн зүрхэнһөө дуратай, шуналтай хүнүүдые гүйсэд элирүүлжэ шадаагүй. Мүн һуралсал зааха багшанартаяашье тус тустань хөөрэлдэжэ, семинар, зүблөө үнгэргөөгүй. Гадна, һуралсалда хэрэгтэй ном дэбтэр, харуулан ойлгуулха түхеэрэлгэшье хүсэд хүрэхөөр бэлдээгүй.

Колхозойхид эдэ бүхы дутуу дундануудаа ойрын үдэртэ усадхажа, һуралсалаа эмхитэйгээр, һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилээд, эрхимээр үнгэргэхэ бэзэ гэжэ найдахаар.

М. Намжилов,
манай тусхай корр.

Механизаторнууд олошорхонь

Республикымнай колхоз, совхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ элдэб шэнэ түхэлэй машина, техникээр, оньһото түхеэрэлгэнүүдээр зэбсэгжэжэ, ажалайнгаа бүтээсые нилээдгүй дээшэлүүлээ. Саашадаашье улам түргөөр хүгжэжэ байгаа хүдөө ажахыда бүри олоор трактор, комбайнууд болон бүришье орёо оньһото түхеэрэлгэнүүдэй үгтэхэ байһаниинь элитэ. Тиимэһээ эдэ бүхы машина, техникэеэ дүүрэн хүсөөрэнь, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ шадаха дээдэ гарай мэргэжэлтэй механизаторнууд хэрэгтэй болоно.

Мүнөө байһан механизаторнууднай хаанашье хүрэхэгүй ха юм. Ушар иимэһээ бүхы колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө нютагай алба хаагшад механизаторай мэргэжэлтэй болохо ёһотой болоно. Теэд иимэ уялга мүнөө сагта гайхалтай бэшэ. Урдань хүдөө нютагуудта мори унажа шадахагүй хүн «хүн бэшэ» гэжэ тоологдодог байгаа. Харин мүнөө «түмэр хүлэг» жолоодожо шадахагүй хүн байха ёһогүй гэжэ һанагдана. Энэмнай мүнөө сагай эрилтэ ха юм.

Хяагтын нютагай үйлэдбэриин харьяата колхоз, совхозуудай ажалшад, алба хаагшад механизаторай мэргэжэлтэй болохын тула энэ жэлдэ эдэбхитэйгээр һуралсахань. Октябриин 25-да управлениимнай колхоз, совхозуудаар 143 кружок эмхидхэгдээ, эндэ 2750 хүн һуралсахань.

Кружогуудые хүтэлбэрилхэ хүнүүд, багшанар олдоо. Ноябриин 1 хүрэтэр кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй, багшанартай, ажахынуудай главна инженернүүдтэй район бүхэндэ семинар үнгэргэгдэхэнь. Һүүлээрнь кружогуудта хэшээл эхилхэ юм.

Кружогуудые эмхидхэхэ үедэ ехэнхи ажахынуудаймнай хүтэлбэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тиигэбэшье, зарим колхозой түрүүлэгшэнэр энээндэ хайша хэрэгээр хандана. Жэшээлхэдэ, Зэдын «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мурхонов, Хяагтын Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Соковиков гэгшэд ехэ баалалтаар лэ кружогуудые эмхидхээ.

Саашадаа кружогуудай хэшээлыень саг соонь, һайнаар үнгэргүүлхын тула ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Республикын хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлдэхэ министерство ойрын сагта кружогуудые программаар, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдээр, плакадуудаар хангаха бэзэ гэжэ найдагдана.

А. Захаров,
Хяагтын үйлэдбэриин управлениин главна инженер.

...ДЭЭРЭ: тус колхозой инженер-механик О. Ойдопов (дундань) механизаторай мэргэ... һургуулида һайн дурааараа ороһон залуу хүбүүдтэй хөөрэлдэжэ байна.

М. Ф. Ахундовай түрэһөөр 150 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан

Мирза Фатали Ахундовай зохёолнууд болон үзэл бодол Дүтын болон Дунда Зүүн зүгэй олонниитын һанал бодолой, арадуудай уран зохёолой түүхэдэ баларшагүй мүр сараа үлөөгөө юм. Элитэ ехэ уран зохёолшо, гуманист, философ, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэ байһан М. Ф. Ахундов олон арадуудай революционно-демократическа үзэл бодолой хүгжэлтэдэ угаа ехэ нүлөө үзүүлээ. Элитэ ехэ уран зохёолшын дурасхаалые ехээр хүндэлдэг байһан хүн түрэлтэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэреэр Азербайджанай гайхамшагта хүбүүнэй түрэһөөр 150 жэлэй ойе хаа хаанагүй тэмдэглэжэ байна.

М. Ф. Ахундовта зорюулагдаһан һайндэр октябриин 30-да Союзуудай байшангай Колонно зал соо болоо. Аха дүү советскэ республикануудай түлөөлэгшэд энэ һайндэртэ ерэһэн байна. Һайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэһэн сценэ дээрэ М. Ф. Ахундовай портрет харагдана. Элитэ ехэ уран зохёолшод, Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй гэшүүд, искусствын ажал ябуулагшад, эрдэмтэд, Москвагай предприятинуудай хүдэлмэришэд, студентнүүд президиумдэ һуугаа.

(ТАСС).

„Булад хүлэг“ жолоодохые хүсэнэ

«Үргэнхэн Юрөөгөө үгсэхэдэм, үбэлэй янзатай боложо байна»—гэжэ холо хээрэ хонин һүрэгөө адуулжа ябаһан эхэнэрэй дуулахань яашагүй элихэн соностоно.

—Энэмнай манай эрхим хонишодой нэгэн Бүтэд Банзаракцаева мүн,— гэжэ Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна комитедэй секретарь нүхэр Галсанов хөөрэнэ.

...Бальчин Хүндын эхиндэ түбхинэһэн ажахын тоосоондо ороһон хонишодой байра байдалые харахада баярлахаар. Һэльбэгдэн заһабарилагдаһан, һайса дулаалагдаһан хото хорёогой хажуудахи ехэ хашаан соо сэл ногоон үбһэ, һолоомоной гулдагар гоё сомоонууд жэрылдэнэ. Эндэ ахалагша хонишон, партиин гэшүүн Бүтэд Гармажаповна Банзаракцаеваһаа гадна, тэрэнэй нүхэр Бальжинима Жапов, хонишод Цыден-Ешэ Гармажапов, Цырен-Дулма Батуева, нүхэр Филиппов гэгшэд эбтэй зэтэйгээр ажалладаг.

Тэдэнэй харууһалжа байһан мянга гаран эхэ хонид тобир тарганууд. Хонишодой оролдолго хэшээлэй үрэ дүн энэ ха юм.

— Манай отарынхид зун, намарай зулгы дулаан сагта хонидоо һайнаар адуулжа, таргалуулжа шадаа һэн. Уһалха бэлшээхэ хоёрыень зүбөөр эмхидхэжэ, зохистой һайнаар адуулаад байхадамнай хониднай нилээд һайжараа. Зунай һүүл багаар тэдэнээ 25—30 хоног соо бултыень искусственна аргаар үрэжүүлээбди. Би өөрөө, сугтаа хүдэлдэг нүхэдни, техник-үрэжүүлэгшын мэргэжэл шудаланхайбди,—гэжэ Бүтэд Гармажаповна мэдүүлбэ.

Байгша оной март һарада үнгэрһэн КПСС-эй ЦК-гай түүхэтэ Пленумэй тогтоолтой танилсаад байхадаа эдэ хонишод түрэл партиингаа анхарал оролдолгодо эрхим ажалаараа харюусаха гэжэ шиидэһэн юм. Тиихэдэ тэдэнэр 784 эхэ хонидые, 600 түлгэдые харууһалжа байгаад, январь, февраль, март һарануудта 785 хурьга абаһан гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, гарзагүй түлжүүлээ. Тэрэшэлэн хонидойнгоо нооһо хайшалалгые эрхим болзорто үнгэргэжэ, Эхэ орондоо 3000 гаран килограмм һайн шанартай «сагаан алта» тушааһан юм.

Бальчин Хүндын хонишод Агуухэ Октябриин 45 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод, үбэлжэлгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахань. Өөһэдынгөө хүсөөр 530 центнер (нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ) һайхан үбһэ, 300 центнер ногоон һолоомо бэлдэнхэй. Тэдэнэр үбэлжэлгын үедэ нэгэшье толгой хони, хурьгадые гарзада оруулхагүй, зуунһаа зуун хурьга абаха, хонин бүхэнһөө 3,2 килограмм нооһо хайшалха гэһэн социалис уялга абанхай.

Шударгы хонишод—замай залуушуул хүдөөгэй ажалшадые механизаторай мэргэжэлдэ һургаха гэһэн КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые һайшаан, зүбшэн хэлсэбэ. Тиигэжэ һуралсалай кружогуудай хүдэлжэ эхилэмсээр механизаторай мэргэжэл бүгэдөөрөө шудалха хүсэлэнтэй байһаниинь бүришье һайшаалтай. Тус отарын хонишон, коммунист Бальжинима Жапов тракторист, комбайнёр мэргэжэлтэй юм.

— Хүдөө нютагта ажалладаг хүн бүхэн машина, техникэ жолоодожо һураад, элдэб хүшэр хүндэ ажал хэжэ шададаг болохо ёһотойнь бүгэдэндэ мэдээжэ. Жэшээнь, манай Юрөөгэйшье колхоздо халуун хүдэлмэриин хаһа ороходо механизаторнуудые ондоо тээһээ бэдэржэ, хүл хөөрсэг болодог. Тиимэһээ манай отарын бүхы хонишод механизаторай мэргэжэлдэ һураха гэжэ шиидэбэд. Би механизатор байһан тула̄даа сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө техникэ шудалха һуралсалдань эдэбхитэйгээр туһалхаб,—гэжэ нүхэр Жапов мэдүүлээ.

Р. Балданов,
манай корр.

Түрэл орон дотормнай

НАУЧНА КОММУНИЗМЫН АГУУЕХЭ ДОКУМЕНТ

Партиин шэнэ, гурбадахи Программые, манай орондо коммунизм байгуулха программые Советскэ Союзай Коммунис партиин XXII съездын угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаһан дурасхаалта үдэрһөө хойшо жэл гүйсэбэ. Энэ программа бүхы совет арадай зүгһөө һайшаагдаһан юм.

Съездын хорин зургаадахи заседани дээрэ 1961 оной октябриин 31-дэ энэ гайхамшагта ушар болоһон байгаа.

Манай үе сагай коммунис манифест гэжэ совет арадай нэрлэһэн партиин шэнэ программые совет хүн бүхэн хододоо уншажа байдаг, мүн бүхы дэлхэй дээрэ тэрэниие уншана, шудална.

1962 оной октябриин 1-нэй байдалаар, Номой бүхэсоюзна палатын мэдээнэй ёһоор Советскэ Союзай Коммунис партиин Программа гансахан манай орондо СССР-эй болон гадаадын оронуудай 54 хэлэн дээрэ, хамтадаа 10 миллион 874 мянган хэһэг тиражтайгаар 67 дахин хэблэн гаргагдаа.

МОСКВАГАЙ ОБЛАСТИИН АЖАЛШАДАЙ АМЖАЛТА

Агуухэ Октябриин социалис революциин 45 жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө тэмсэхэ, социалис уялгануудаа дүүргэхэ зуураа, Москвагай областиин промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад, инженер, техникүүд энэ жэлэйнгээ 10 һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Промышленна олонхи шухала зүйлнүүдые бүтээжэ гаргаха даалгабари дүүргэгдээ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 5 процентээр нэмэһэн байна. 10 һарын турша соо түсэбөөр хараалагдаһанһаа гадуур олон миллион түхэритэй продукци бүтээгдээ.

КАМА МҮРЭН ДЭЭРЭ 29 ТУРБИНА ХҮДЭЛНЭ

Уралай гүн уһатай Кама мүрэн дээрэ гидроэлектростанцинууд баригдажа байнхай. Камска ГЭС-эй 24 агрегат, Воткинска ГЭС-эй 4 агрегат мүнөө коммунизмын ашэ туһада хүдэлдэг болоо. Эдэнэр ашаглалтада үгтэһэн сагһаа хойшо хамта дээрээ 13.800 миллион киловатт-час хямда сэнтэй электрын эшэ хүсэ үгөөд байна.

Октябриин 30-да Воткинска гидроузелда баһа нэгэн—табадахи агрегат хүдэлгэгдэбэ. Тиимэһээ мүнөө Кама мүрэнэй уһан 29 агрегадай турбинануудые хүдэлгэдэг болобо гээшэ.

ТУРКМЕНИИН 250 МЯНГАН ТОННО ХЛОПОК

Туркмениин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд 250 мянган тонно сэбэрлэгдээгүй хлопок гүрэндэ худалдаа.

Сэлмэг дулаан үдэрнүүдэй тогтоходо, хлопок бүри түргэнөөр бэлэдхэгдэнэ.

Эхэ орондоо 500 мянган тонно сэбэрлэгдээгүй хлопок тушааха уялгаяа богонихон болзор соо амжалтатайгаар дүүргэхын тулада бүхы арга боломжонуудаа ашаглахыень уряалан республикын хлопок ургуулагшадта, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ, бүхы ажалшадта Туркменистанай КП-гэй ЦК, Туркмениин ССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Министрнүүдэй Совет хандаһан байна.

197 КОНСЕРВЫН ЗАВОД

Россин Федерациин эд хэрэглэгшэдэй коопераци энэ кварталда 18 миллион банка огородой эдеэнэй консервэ абаха байна. Эдэ бүхы продукци эд хэрэглэгшэдэй бүлгэмүүдэй предприятинуудта буйлуулагдана.

Консервын промышленность кооперативна үйлэдбэриин шэнэ һалбари болодог юм. Мүнөө 42 консервын завод баригдажа байнхай. Тэдэнэй 26-ниинь мүнөө жэлдэ ашаглалгада үгтэхэ ёһотой юм.

Табан жэлэй турша соо эд хэрэглэгшэдэй кооперациин 197 шэнэ консервын завод баригдаха байна.

(ТАСС).

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

ПАРТИЙНА СУГЛААНУУД— ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҺУРГУУЛИ МҮН

Партийна суглаан коммунистнуудай дээдын орган байхаhаа гадна, хүмүүжүүлхы һургуули мүн гэжэ КПСС-эй Устав соо тодорхойгоор хэлэгдэнэ. Партийна суглаанай үүргэ дээшэлүүлхын тула Улаан-Удын трикотажна фабрикын партийна эхин организаци (секретаринь В. Т. Белых) ехэхэн хүдэлмэри ябуулна.

Эндэ партийна суглаан һара бүхэндэ зарлагдажа, коллективэй болон партийна организациин ажабайдал, ажал хүдэлмэриин шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг, таарамжатай шиидхэбэри абтагдаад, хараалагдаhан сэг болзортоо хүсэндөө хүргэгдэдэг байна.

Байгша оной январь һараhаа сентябрь хүрэтэр эндэ арбан партийна суглаан боложо үнгэрөө. Тэдэнэй дүрбэнииинь нээмэл суглаан байжа, партийнабэшэ хүдэлмэришэд, алба хаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаhан байха юм.

Январиин 30-да партийна суглаан дээрэ промышленна продукциин шанарые дээшэлүүлжэ, үнэ сэнгыень хямдаруулха тухай асуудал хэлсэгдээ һэн. Тус суглаанай шиидхэбэриие бэелүүлхын түлөө бүхы коммунистнууд фабрикынгаа эгээл харюусалгатай үйлэдбэриин участогууд, цехүүдтэ ошожо, ажал хүдэлмэриин эмхидхэлтэй танилсажа, элирүүлһэн дутагдалнуудаа дары усадхуулхын тула эрид хэмжээнүүдые абаhан байна. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй гэшүүд А. Е. Ильина хубсаhа пэхэдэг, Л. Д. Давыдов хубсаhа будадаг цехүүдэй ажалые шалгаад, үдэшын халаанай хүдэлмэриин эмхидхэлые эрид һайжаруулаа. Эдэ цехүүд мүнөө фабрикын түрүү участогуудай тоодо гаража, һара бүхэнэйнгөө түсэбые 105—108 процентээр дүүргэжэ, продукциин шанарые һайжаруулба.

Тиихэдэ июль һарада машина болон түхеэрэлгэнүүдые гүйсэд ашаглаха тухай асуудал партийна нээмэл суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн юм. Энэ асуудалаар фабрикын ахалагша механик А. И. Дарханов элидхэл хэһэн. Тус суглаанда 14 коммунистнууд болон 50 гаран хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, коммунис ажалай ударнигууд хабаадалсажа, үнэтэ дурадхалнуудые оруулhан байгаа. Суглаан дээрэ баталан абаhан хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ талаар ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэриин ябуулhанай ашаар мүнөө машина техникэ ашаглалга нилээд һайжараа. Хубсаhа нэхэхэ түхеэрэлгэнүүд август, сентябрьда урда һарануудта орходоо 3,5—4,2 процент ехэ бүтээсэтэйгээр хэрэглэгдэбэ. Энээндэ машина, механизмуудай хэр зүбөөр ашаглагдажа байһые шалган хинажа байха тусгаар партийна комиссиин (түрүүлэгшэнь Л. Д. Давыдов) ябуулһан хүдэлмэри бага бэшэ нүлөөтэй.

Партийна организациин бюро ээлжээтэ суглаан дээрэ ямар асуудалай хэлсэгдэхэ байһаниие коммунистнуудта түрүүлэн дуулгадаг болонхой. Гадна зарим коммунистнуудта, партийнабэшэ эдэбхитэдтэ партийна суглаанда бэлдэлсэхэ тусгаар даабари үгтэдэг заншал тогтонхой. Тиихэдэ партийна суглаан дээрэ гансал үйлэдбэриин, социалис мүрысөөнэй ябаса гэхэ мэтын асуудалнууд хэлсэгдэнэ бэшэ, харин ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта ехэхэн анхарал табигдана. Тиин үнгэрhэн август һарада «Хүдэлмэришэдые политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ тушаа алба хаагшадай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай» гэһэн асуудалаар нээмэл партийна суглаан болоо һэн. Элидхэлшэ В. Т. Белых, үгэ хэлэһэн коммунистнууд О. Г. Доржиева, Т. З. Буркин, Е. М. Кошелева, партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэд М. И. Цацук, В. М. Гриф болон бусад заримдаа архи уугаад ажалай жаяг заршам эбдэдэг ябадалые эрид шангаар шүүмжэлжэ, фабрикын коллективэй дунда политическэ, ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие түсэбэй ёһоор, үргэн далайсатайгаар ябуулха гэһэн эрилтэ партийна эхин организациин бюродо табиба.

Хэнэйшье мэдэхээр партийна суглаанай үүргэнь гансал шиидхэбэри абаhаар дүүрэдэггүй, харин эхилдэг гээшэ. Тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха бологдоно. Тиимэһээ парторганизациин бюро суглаанай шиидхэбэриин ёһоор коммунист бүхэндэ тусхай даабари үгэжэ, тэрэнэй бэелүүлэгдэһэниие хинан шалгадаг. Түрүүн абтаhан шиидхэбэриин хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байhан тухай ээлжээтэ партийна суглаан дээрэ партбюрогой секретарь коммунистнуудта элидхэжэ үгэдэг.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар август һарада абтаhан партийна суглаанай шиидхэбэриин ёһоор мүнөө эндэ ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Жэшээлхэдэ, фабрикын цехүүдтэ һара бүхэндөө һонирхолтой лекци, элидхэл уншагдана. Тиихэдэ нийтэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэридэ дүй дүршэлтэй, шадамар бэрхэ инженер, техникүүд, хүдэлмэришэд, алба хаагшад урданайхиhаа нилээд эдэбхитэйгээр хабаададаг болонхой. Һүүлэй үедэ Эхэ оронойманай суута хүнүүд Н. Г. Загладын, Ц. Д. Леоновой статьянуудаар хэдэн олон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ, һүүлдэнь фабрикын бүхы коллективэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, совет хүдэлмэришэнэй алдар нэрые улам хүгжөөхэ гэһэн дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абтанхай.

Партийна суглаанай үүргые улам дээшэлүүлжэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриие нилээд һайжаруулhанай ашаар фабрикын коллективэй ажал хүдэлмэринь урагшатай болоо. Фабрикынхид байгша оной октябрь һарын хубсаhа нэхэхэ түсэбые 109,5 процент дүүргээд, Агуу-ехэ Октябриин дүшэн табан жэлэй ойн һайндэр болотор жэлэйнгээ арбан нэгэн һарын түсэб бэелүүлхэ зорилготойгоор ажаллана.

Д. ШАГДУРОВ,
КПСС-эй Октябрьска райкомой инструктор.

Шүүмжэлхы ёһоор үнгэрөө

Һаяхан Анаагай совхозой управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй партийна эхин организациин тоосоото һунгуулиин суглаан зарлагдажа, ехэ эмхитэйгээр, шүүмжэлхы ёһоор үнгэрбэ. Хамтаараа ажахые хүтэлбэрилхэ гэһэн Ленинэй заабари, партийна ажабайдалай ёһо гурим сахиха, коммунист ба мэргэжэлтэн бүхэнэй үүргэ ба харюусалга дээшэлүүлхэ, партийна ба гүрэнэй журам хэлбэришэгүйгөөр бариха гэхэ мэтэ асуудалнууд дээрэ ехэхэн хөөрэлдөөн болоо.

Нийтын организацинууд тус парторганизациин зүгһөө багаханшье туһаламжа абаагүй. Жэшээлхэдэ, хүдөөгэй клубта кино харуулхаhаа бэшэ культурно-гэгээрэлэй ямаршье хэмжээ ябуулганууд хэгдээгүй.

Профсоюзуудай местком шанга шүүмжэлэлдэ хүртэбэ. Хүдөө ажахын техникэ заhабарилгашадай гү, али тарияашадай, һаалишадай гү, али хонишодой байра байдал һайжаруулхые тэрэ оролдодоггүй байшоо.

Коммунис ажалай түлөө дэлгэрүүлэгдэһэн тэмсэлэй удха шанарые партийна бюро ойлгоогүй гээшэ гү гэжэ һанамаар. Юуб гэхэдэ, бүхэли жэлэй хугасаа соо 2 хүндэ тэрэ нэрэ зэргэ үгтөө.

Гэхэтэй хамта мэргэжэлтэдые шэлэн табилгада, тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ талаар партбюро тодорхой хүдэлмэри эмхидхээгүй.

Тоосооото суглаан дээрэ партийно-политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха талаар тусхай тогтоол абтаа.

Р. Цымпилов,
КПСС-эй Хориин райкомой инструктор.

Галуута-Нуурай шахтоуправлениин цехүүдэй партийна эхин организацинуудаар тоосоото һунгуулиин суглаанууд боложо үнгэрбэ. Автобазын партийна организациин бюрогой гэшүүдээр коммунис ажалай ударнигууд—жолоошод нүхэд Мартынов, Арюкин, Федоровский, слесарь нүхэр Вашневич болон гараж даагша нүхэр Додонов гэгшэд һунгагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Автобазын парторганизациин шэнээр һунгагдаhан бюрогой гэшүүд ажал хүдэлмэриингөө түсэб табижа байна. Зүүн гарhаа хоёрдохинь парторганизациин секретарь нүхэр Федоровский.

Ф. МОРЕНЕЦЭЙ фото.

Олон хүн һуралсахань

Шэнэ жэлдэ аймаг дотор политическэ һуралсалай 256 кружок, семинар, экономическа һургуули хүдэлхэ юм. Мүн механизаторай кружок, курсанууд, промышленность ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй һургуули хүдэлхэнь. Хамта дээрээ 8400 хүн һуралсаха юм.

Партиин түүхээр, коммунис хүмүүжүүлгээр, үйлэдбэриин экономикоор, политэкономёор саг үргэлжын һургуули КПСС-эй райкомой дэргэдэ хүдэлжэ байха. Мүн аймагай лекторнуудэй һургуули хүдэлхэ юм.

Пропагандистнарта методическа туһаламжа үзүүлхэ зорилгоор олониитын хүсөөр хүдэлдэг 6 кабинет байгуулагданхай. Политическэ һуралсалай шэнэ жэл иигэжэ эхилбэ.

Б. Сотнич.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур

1962 оной ноябриин 1.

Арадай университедэй хэшээл

Зэдын аймагай соёлой байшан соо арадай университедэй түрүүшын хэшээл мэнэ һаяхан болобо. Политическэ һуралсалай энэ жэлдэ ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ арадай университет аймагай центртэ байгуулагдаа һэн. Эмхи зургаануудай, организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, нүхэдэй сүүдэй, арадай дружинануудай гэшүүд, партийна, советскэ, комсомолой эдэбхитэд сугларба.

Университедэй соведэй гэшүүн, милициин таhагые даагша нүхэр П. П. Шишмарев хуряангы үгэ хэлэжэ, тус университедэй түрүүшын хэшээл нээгээ.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ тухай КПСС-эй XXII съезд гэһэн асуудалаар партиин райкомой секретарь нүхэр Ц. Б. Раднаев элидхэл хэбэ. Һүүлээрнь университедэй һурагшад «КПСС-эй XXII съезд ба эрдэм техникын һонинууд» гэһэн киножурнал хараба.

Саашадаа һара соогоо нэгэ удаа университедэй хэшээл болохоор хараалагдана. Тус университедэй дэргэдэ элүүр энхые сахиха факультет бии болонхой.

С. Хандажапов,
КПСС-эй райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛД…
АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД АРЬБАЖАН…

Оронгын һаалишадай омогорхол…

Эдэ фото-зурагуудые манай хүдөө бэшэгшэ **Цыден Балданов** Сэлэнгын аймагай Оронго нютагhаа эльгээбэ. Хүндэтэ уншагшад, **нэгэдэхи зурагта** анхаралаа хандуулагты. Үргэн Оронгын үрэжэлтэ һайхан тала. Үглөөнэй уняар манан аяар тэрэ хадын хаяа шүүрэнхэй. Намарай намжаа һайхан үглөөгүүр омог баяраар хүреэлэгдэһэн Оронгын бэрхэ эхэнэрнүүд. Баруун таладань, нүхэртөө юушьеб ехэл ханамжатайгаар хөөрэжэ байһан Анна Жамсаранова гээшэ. Нүүгөөдэнь баһал нэрэтэнь—Анна Ринчинова. Хоёр нүхэдэй баясан хөөрэлдэхэншье зүйтэй. Юуб гэхэдэ, эдэнэр жэлэй эхинһээ үнеэн бүриһөө 1430—1433 литр һү haажа, социалис мүрысөөнэй 9 һарын дүнгөөр колхоз соогоо түрүүлээ юм. Эгээл энэ хөөрэлдэжэ байһан нэрэлтэд Агуухэ Октябриин 45 жэлэй ойн һайндэрые ямар бэлэгтэйгээр угтаhанаа бэе бэедээ мэдүүлэлсэнэ бшуу. Фермээрээ һү haaха жэлэйнгээ түсэбые һайндэрэй хүндэлэлдэ дүүргэхэ гэһэн уялгаяа болзорһоонь урид бэелүүлээд байхадаа эдэнэр бүришье урматай.

Хоёрдохи зураг дээрэ олон жэлэй туршада һаалишанаар ажаллажа ябаhан Бадма-Ханда Будаева эгээл ехэ һү үгэдэг үнеэнтэеэ дүрөө буулгуулха дуратай байшоо. Бадма-Ханда 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1563 литр һү haажа, «Улаан Оронго» колхоздоо түрүү һуури эзэлбэ. Нүхэр Будаева байгша ондо даалгатдаһан үнеэдһээ бүхыдөө 25200 литр һү haaха түсэбөө нэрэтэй хүндэтэйгөөр бэелүүлээ юм. Мүнөө хэдэн зуугаад литр һү түсэбһөө гадуур тушаагаад… Намар үбэлэй үдэрнүүд… бүхэнһөө 8—10 литр һү… байха зорилгоёо амжал… бэелүүлһээр.

ТЭРЭ ҮЕЫНХИЬӨӨ ОНДООХОН Б…

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар уялга абаhан предприятинууд республика доторнай оло. Тэдэнэй нэгэн—Загарайн аймагай Шэнэ Бэрээнэй механическа завод болоно. Энэ предприятиин хүдэлмэришэд гээгдэлһээ гаража, һүүлэй хэдэн жэлэй туршада амжалтатайгаар ажаллажа байнхай. 1959 ондо тэдэнэр жэл соо оройдоо арбаад трактор капитальнаар заhабаридаг байһан юм. Мүнөө тэрэ үеынхиһөө ондоохон болоо.

Байгша оной октябрь һарада заводой түсэбөөр республикынгаа хүдөө ажахы болон промышленна предприятинуудта 43 трактор капитальнаар заhабарилжа үгэхөөр хараалагдаhан байгаа. Агуухэ Октябриин 45-дахи жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаhан тус коллектив урдаа табигдаhан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Долоон жэлэй эхинһээ хойшо тус предприятиин үйлэдбэридэ тон ехэ хубилалта болонхой. Хүдэлмэришэдынь техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажал ехэтэй олон хүдэлмэри оньһожоруулаа. Мү… далагдаhан детальнууды… заhабарилhа… детальнууды… ха хэдэн по… ашаглагдана… нэ цехүүд… эхилэнхэй.

Шэнэ Бэр… ханическа з… барилагдаһ… тракторнууд… ленность б… ажахыдашье… на. Тус… октябрь… тайгаар аж… хан арба… даалгабарин… 15 трактор… нартайгаар… гаргаба. С.…

Хэлэһэн үгэдөө эзэн ба…

Социалис Ажалай Герой Надежда Григорьевна Загладын бэшэг орон доторнай үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Энэ зүбшэлгэдэ хабаадалсаhан Ленинградай хүдэлмэришэн Иван Давыдович Леоновой бэшэгые Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой цехүүдтэ уншажа, хүнүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар түрэл партиингаа табиһан зорилгые бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулна.

Заводой транспортна цехтэ сугларһан хүдэлмэришэд үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэжэ, ажал хэрэгтээ, гүрэнэй зөөридэ эзэн ёһоор, һэшхэлтэйгээр хандаха тухай хэлсэбэд. Үгэ хэлэһэн түрүү хүдэлмэришэн Федор Пичугин иигэжэ мэдүүлбэ: «Бидэнэр миил хооһон хэлсээ хэжэд үнгэрэнгүй, өөһэдынгөө ажал хэрэгэй бодото байдалые хаража үзэе. Цехэймнай коллективэй олонхинь ү… һаналаа табижа ху… дэг. Ажалай түрүү… сарь Максим Рябко… нист Василий Макк… лон бусадые булта… булта хүндэлдэгбди… хэднай коммунизм б… тэмсэлдэ өөһэдын… олоһон хүнүүд ха юм…

Гэбэшье коммуни… лөө дэлгэрһэн нанги… һээ холодоһон, һүү… даг, бэеынгээ амар… зарим нүхэд бидэ… бии. Жэшээнь, паро… шинист Николай А… поезд бүридхэгшэ… Дронов гэгшэдые а… Эдэмнай ажал хэрэ… лаа табидаггүй, … зонууд. Дураа хүрө… лаа хаяад, архидаха… дэ хамаагүй».

Хөөрэлдөөн дээрэ… хүдэлмэришэд үгэ…

Н. Ж…

Сэдьхэлнай дүүрэн

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэреэр зоригжоһон «Восточные Саяны» колхозой гэшүүд энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ оролдосотойгоор ажаллажа байнхай. Эдэнэр гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха гурбан кварталай түсэб бүхыдэнь дүүргэжэ шадаа. Гүрэндэ 2320 центнер мяха тушааха байһан аад, тэрэнээ 2397 центнертэ хүргэжэ, түсэбөө 103,3 процент дүүргэбэ. Мүн гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө 108 процент бэелүүлээ. Үндэгэ, хониной нооһо тушааха түсэбшье үлүүлэн дүүргэгдэһэн байха юм.

Колхозой тарияашад, механизаторнуудшье малшадhaa гээгдэнэгүй. Тэдэнэр гүрэндөө 8547 центнер һайн шанартай тария тушаажа, абаhан уялгаяа үлүүлээ.

Мүнөө колхозой гэшүүд дүрбэдэхи кварталда гүрэндэ тушаагдаха малые шахан таргалуулна, үнеэдээ һайса эдеэлүүлжэ, һү ехээр haaхые оролдоно.

—Агуухэ Октябриин 45 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ажахынгаа бүхы һалбари дээрэ шэнэ амжалтануудые туйлажа, гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые тушааха жэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэхые хүсэнэбди,—гэжэ артелиин гэшүүд мэдүүлнэ.

С. Ардуев.

Түнхэн.

Малаа һубайруулхагүй

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Шэбэртэ тосхондо нилээдгүй олохон шэнэ гэрнүүд бодхоогдоо. Энэ тосхоной зүүн урда харша хорёогоор хүреэлэгдэһэн нэгэ гэр харагдадаг. Тэндэ ороходомнай доторoo арюун сэбэр, хэдэн олон элдэб түхэлэй приборнууд таатай зохидоор табигданхай. Энэмнай искусственна үрэжүүлгын станци гээшэ.

Станциие тусхай мэргэжэлтэй Дамчай Тогошиев хэдэн жэлэй туршада эрхилжэ байдаг. Мүн эндэ залуу басаган Вера Мельникова санитаркаар ажалладаг. Тиихэ зуураа тэрэ өөрынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын һургуулида заочноор һуралсажа байнхай.

—Урда жэлнүүдтэ Бэшүүрэй совхоздо үнеэдэй һубайрха ушар олон үзэгдэдэг һэн. Тэрэниие усадхахын түлөө нилээд оролдоношье гээшэбди. Энэ жэлдэ искусственна үрэжүүлгын 5 пункт эмхидхэгдэжэ, али болохо зэр зэмсэгүүдээр гүйсэд хангагдаhан байгаа. 2010 үнеэд, тэрэ тоодо 557 хашарагууд үрэжүүлэгдэжэ, түсэбнай гол түлэб бэелүүлэгдэбэ,—гээд Дамчай Тогошиев хөөрэнэ.

Оролдосотой һайнаар хүдэлдэг техник-үрэжүүлэгшэдые нэрлэбэл: Анна Гармаева, Чимит-Дугар Очиров, Емельян Ткачев болоно. Эдэмнай ототой болоһон үнеэдые саг болзортонь илгажа, үрэжүүлдэг, мүнөөшье ототой үхэрнүүдые бэдэрүүлжэ, дабхар үрэжүүлдэг заншалтай.

«Степень», «Беляк», «Ягодник», «Меридиан» гэжэ нэрэтэй 4 бухые Доржима Эрдынеева харууһалжа, тарган тобир байлгадаг. Үдэртөө тэдэнэй тус бүридэ 2 килограмм обёос, 6 килограмм һагшадаhа, 8 килограмм ногоон тэжээл болон минеральна тэжээл үгтэнэ.

Тиигэжэ тус станциин хүдэлмэрилэгшэд Агуухэ Октябриин социалис революциин 45 жэлэй ойе ажалай амжалтатайгаар угтажа байнад.

Д. Цыденжапов,
манай корреспондент.

Бурлягайхидта—нэгэдэхи шан

Модо бэлэдхэлэй промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обком, Буряадай совнархозой ой модоной ажахын управлени республикынгаа леспромхозуудай модо бэлэдхэлэй пункт болон мастерска участогуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй сентябрь һарын дүн һаяхан гаргаба.

Итанциин леспромхозой модо бэлэдхэлэй Бурля гэжэ пунктын хүдэлмэришэд онсо шалгарһан байба. Тэдэнэр Агуухэ Октябриин 45-дахи ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, сентябрь һарада модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ түсэбые 152 процент дүүргээ. Гадна бүхы техникэ һайнаар хэрэглэһэн, үйлэдбэридөө түрүү арга үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар нэгэ һара соо аяар 1056 түхэриг мүнгэ арьбалһан байна. Иимэ амжалта туйлаhанайнь түлөө Бурля пунктынхидта Буряадай совнархозой, Профсоюзуудай областной Соведэй дамжуулгын Улаан туг мянган түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаба.

Хоёрдохи мүнгэн шанда Хүрьбын леспромхозой Тээгдын пунктын коллектив хүртэһэн байна.

Н. Платонов.

Кабанскын чемпи…

Тария хуряалгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байба. Шергинэй совхозой үдэр бүхэнэй мэдээсэл соо Петр Трофимович Мертвецов түрүүлнэ гэһэн соносхол Кабанскын аймагаар ехэл түргэн таража байгаа. Петр Трофимович аймаг соогоо түрүүлэн, «ЖР-4,2» жаткаар 100 га тария амяарлан хадаба гэһэн мэдээсэлые аймагай ажалшадай үшөө мартаадүй байтар, 100 га, 200 га, 300 га хадажархиба гээд соносхогдоо һэн. Хуряалгын эхилхэтэй хамта бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа ороһон Пётр нэгэшье хүндэ булигдангүй, Агуухэ Октябриин социалис революциин 45 жэлэй ойн һайндэрые угтажа байна.

Петр Трофимович бүри үхибүүн ябахадаа трактор, машина жолоодохо мэргэжэлдэ дурлашаhан юм. Тиигээд 18-тайһаа эхилээд прицепщигээр, тракторист, комбайнернуудай туһалагшаар хүдэлжэ оробо. Хүдөө ажахын техникэ заhабарилха болоод, жолоодохо хэрэгтэ эрмэлзэл, оролдолго ехэтэй байһыень нүхэдынь һайса мэдэрдэг хадаа Петрые трактористын курсада һурахыень эльгээһэн юм. 1953 онһоо хойшо нүхэр Мертвецов трактористаар хүдэлхэдөө ходол магтаалтайгаар ажаллажа байна. Газараа һайнаар, гүнзэгыгөөр хахалжа, элбэг ургаса абаха гэһэн го… тойгоор ажалладаг.

Урзананда совхо… бэрилэгшэд эрхим … Пётр Трофимовичы… жаткын машинист… юм. Энэ найдабари… рэтэй, хүндэтэйгөөр… байдаг. 1961 ондо… жаткаар 300 ге… амяарлан хадаһан … рин энэ жэл тэрэ… 400 гектар хадаха … лис уялга абажа, … ажалда хам ороо…

Мэдээнүүд үдэр … барижал байба. … хадаhан тариан ча… үдэрһөө үдэртэ нэ… гаа. Тииһээр тари… шье дүүрэжэ, айма… заторнуудай дунда… мүрысөөнэй дүн … амяарлан хадагша… һаа Петр Мертвец… һэн байгаа. Тэрэ с… 3-дахи отделенида… тария амяарлан … Аймагта үнгэргэгд… сын һайндэр дээрэ… фимович Мертвецо… скын аймагай чем… хүндэтэ нэрэ зэргэ… Арадай ажахын … выставкэдэ ошохо… путевко барюулаг… үедэ Петр Трофи… тынгээ малда убһэ… жэ байнхай.

Г. …

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

ДЭБХИТЭЙГЭЭР ДЭМЖЭНЭ

...да» колхозой МТМ ...лай эхилхын урда тээ ...аторнууд олоороо суг- «колхознигууд болон ...удай хүдэлмэришэд, ...агшадые механизато- ...рэжэлдэ һургаха ту- КПСС-эй ЦК-гай ...тэхи Бюрогой, мүн ...й обкомой, Буряадай ...й Министрнүүдэй Со- ...ветоолнуудаар хөөрэл-

...эб маркын 16 трак- ...8 комбайнтай, хэдэн ...машинатай, газараа ...а бүриин зэр зэмсэ- ...манай колхоз хаһа ...онь газар таряалан- ...хүдэлмэри жэнһэд- ...жэ амжаха аргатай. ...техникэмнай үшөөл ...рэн хэрэглэгдэнэгүй, ...ормировщик Базар- ...оров үргэлжэлүүлнэ. ...б гэхэдэ, манай кол- ...комбайнернууд, трак- тористнууд, слесарьнүүд, то- карьнууд болон гагнууршад дуталдана. Тиимэһээ колхозой правлени, партком жэл бүри, илангаяа таряа хуряалгын үедэ, элдэб эмхи зургаануу- дые гуйдаг байна. Нёдондо го- родой механизаторнуудай ту- һаламжаар колхознай таряа хуряалгаар аймаг соогоо түрүүлээ бэлэй. Энэшье жэлдэ хүдөө ажахын институдай сту- дентнэр, мүн городой хүдэл- мэришэд таряанай тоог дээрэ шударгыгаар ажаллаа юм.

— Ажахынгаа хүдэлмэри өөһэдын хүсөөр дүүргэдэг һаа, артелиимнай олзо доход улам арьбажаха бэлэй, — гэжэ МТМ-е эрхилэгшэ Б. Г. Сундаров хэлэбэ.—Трактор, комбайнуудые шудалаад, тэдэнние жолоодохо хүбүүд, басагад манай колхоздо бии ха юм. Колхоздоо үбэл намарай үедэ тусхай кружогуудые эмхидхээд, трактор болон хүдөө ажахын машинануудые өөһэдөө шудалаял. Һайн түхеэрэлгэнүүдтэй мастерской бии ха юм. Тиихэдэ номууд болон плакадуудые олохо хэрэгтэмнай Хориин үйлэдбэриин управлени, КПСС-эй райком болон «Союзсельхозтехника» туһалха аабза гэжэ найданабди, —гээд, нүхэр Б. Г. Сундаровай үгэеэ дүүргэхэдэ, колхозой инженер Ю. А. Рябов тодожо абаад:

— МТМ-дэмнай ажаллаха дархан дүрэтэйшүүл тон хомор гэбэ. — Хорёод жэлдэ арбаад мэргэжэл шудалһан Иван Новиков урдаа хараха хүмнай болодог. Энэ нүхэр залуу механизаторнуудта өөрынгөө баян дүй дүршэлһөө хубаалдадаг заншалтай юм.

Эндэхи Эгэтын адагай дунда һургуули колхозтоёо нягта холбоотой байдаг. Нёдондо жэл арбадахиие дүүргэһэн залуушуул мүнөө колхозой фермэ, отаранууд дээгүүр ажалланад. Жэшээлхэдэ, 4-дэхи һаалиин фермые залуушуул даажа абанхай юм. Тэрэниие комсомол басаган Санжидма Цыбенова эрхилдэг. Санжидматай хамта тэрэнэй нүхэд: Ж. Базарова, В. Алексеева, Т. Гончикова, Ц. Чимитов, Ж. Цыренов гэгшэд оролдосотойгоор ажаллана. Эдэнэр барандаа энэ жэл Буряадай багшанарай институдай заочно отделенидэ оронхой.

Иигэжэ «Победа» колхозой хүтэлбэрилэгшэд машина техникэ жолоодохо мэргэжэлтэдые нютаг дээрээ бэлэдхэхээр шиидэнхэй.

Н. Демин,
манай рабкорр.

...РАГШАДАЙ БЭЛЭГ

...э Октябриин 45 жэ- ...ттуулан, Сагаан Мо- ...ин һургуулиин һураг- ...бронгдоо 6 тонно тү- ...даһа суглуулаад, ав- ...нуудта ашажа, ...э ябуулба. ...нүүд: Г. Аюшеев, ...уев, Д. Доржиев, В. ...Б. Найданов, О. ...в болон бусад түмэр ...да илангаяа эмхи- ...баадалсаа юм. ...Мориной һурагшад ...углуулжа үргэлжэл-

Л. Чимитов,
багша.

...он мориндо ...аар холо

...Б. Раднаев Баргажа- ...гай Карл Марксын ...колхозой холын ...ээр почто тараадаг ...колхозой правлени ...иходо дон гэхэгүй» ...нүхэртэ үгэнхэй. ...эй таруугаар һуу- ...ээрэһээ нүхэр, Рад- ...олой отделениһээ ...өроо хоёр хоногой ...бажа, почтоёо та-

...хүйтэндэ хашан мо- ...риин үдэр бүхэндэ ...модо ябаха гээшэ- ...хэрэг бэшэ гэжэ ...хүтэлбэрилэгшэд ...ргэтэй.

М. Будаев.

Дружинын хүндэтэй команда

Харганаа тосхоной арадай дружина тухай колхознигуудай дунда һайшаалай үгэнүүд тарадаг. Энэньшье зүб... Юуб гэхэдэ, һүүлэй хоёр жэлэй туршада эндэхи дружинын команда архи залгаад ажалаа мартадаг, шууяа татадаг, залхуу зайран хүйхэршүүлые гартаа абажа шадаа бшуу. Энээнһээ урагша худал хуурмаг юумэ хэжэ, үмсын зөөридэ амташаад, аралжаа наймаа эрхилдэг заримашуулые, дружинын штаб ниитын ажал хүдэлмэридэ ябуулдаг болгоһон байна. Жэшээнь: Сэлэнгын совхоздо И. Жамсаранов, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо Л. Власов, Т. Цыденов, В. Гунденов болон бусад даалгагдаһан ажалдаа анхаралтайгаар хандадаг болоо.

Мүн архиншад: түмэр харгын хүдэлмэришэн И. Пахомин, колхознигууд—Е.Чагдуров, В. Очиров гэгшэд элишэлэгдэжэ, дахин архидахаяа болёобди гэжэ бэшэмэл тангаригаа үгэһэн байха.

Штаб энэ мэтээр ажалаа хизаарлана бэшэ. Мүн гэр бүлын ажабайдалаар һонирходог. Заримдаа хэрүүл шуууянай зарга шиидхэхэ саг болодог. Жэшээлхэдэ, колхозой гэшүүн Н. гэгшэ архи уугаад, гэр бараагаа һандаргадаг, һамгаяа үлдэдэг, сохидог байгаа. Уданшьегүй Н. гэгшые дружинын штаб дуудажа асараад, шангахан зонгодолго үгэһэн юм. Тиихэдэнь, тэрэ үнэхөөрөө алдуугаа мэдэржэ, арадай дружинын, мүн гэр бүлынгөө урда хүлисэл гуйжа, эбтэй эетэй ажабайдалаа эрхилээ бэлэй.

Зоной дунда хүндэтэй болоһон дружинын гэшүүд хэдбэ гэбэл; нэн түрүүн командирынь—КПСС-эй гэшүүн Токтохо Дагбаевич Бадмаев болоно. Энэ нүхэрнай һанаа амар һуужа байдаггүй, нютаг нугынгаа улад зоной амгалан ажабайдалые сахиха хэрэгтэ колхозой партийна болон комсомолой эмхинүүдэй гэшүүдые эдэбхитэйгээр элсүүлдэг байна. Жэшээлхэдэ С. Голубев, Б. Цыдыпов, К. Нимаева болон бусад командын шударгы эрхим дружиннигууд гэжэ тоологдохо ёһоороол тоологдоно.

Ц. Бабушеев.
Сэлэнгын Кировэй нэрэмжэтэ колхоз.

КПСС-эй XXII съездын нээгдэһэн үдэрэй ойн, Агуу ехэ Октябриин социалистическэ революциин хүндэлэлдэ зорюулан, түмэр замые электрын элшэ хүсөөр хангагшад Европо соогуур гараха түмэр замда электровозуудай ябадаг болохо хүдэлмэриие түгэсхэбэ. СССР-эй болон ЧССР-эй электровозуудай ябадаг түмэр зам ниилүүлэгдэжэ, эртэ урдын Львовһоо Чехословакиин Социалис Республикын ниислэлэй—Прага хүрэтэр электропоезднууд сэхэ ябадаг болоо. Зураг дээрэ: энэ замаар электропоезд ябажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Үбэлжэлгээ эрхимээр угтаба

Цыдып Санжиевич Аюшеев эхэнэртэеэ суг XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо хоёрдохи жэлээ хонишоноор ажаллажа байна. Тэдэнэртэ 534 хонин даалгагданхай. Хонидойнгоо тус бүриһөө энэ жэлдэ 3 килограмм шахуу нооһо хайшалжа абаба. Отарынгаа эхэ хонидые саг соонь үрэжүүлжэ дүүргээд, 100 хони хоёр дахин үрэжүүлһэн байха юм.

Ажалша бэрхэ хонишод ерэхэ үбэлжэлгэдөө һайнаар бэлдээ. Өөһэдынгөө хүсөөр хонидойнгоо байра заһабарилжа дүүргэнхэй. Мүн хонидойнгоо эдихэ үбһэ, тэжээл бэлэдхэжэ абаа.

Н. Тимошенко.
Баргажан.

Нэрээ хухаранхаар, яһаа хухара

„ИЛДАМХАН" ВАЛЕНТИНЫН ААШАНУУД

Хүдөө нютаг ерэһэн хүн бэеэ зоной нюдэнһөө халхалжа оройдоошье шадахагүй даа. Танигдаһан лэ, мэдэгдэһэн лэ байхаш. Хубсаһа хунарһааш эхилээд, нюур шарайдаш хүрэтэрөө, зан абариһааш эхилээд, түрхидэг духи, одеколондош хүрэтэрөө хүдөөгэй сүлөө ядадаггүй һамгад сахилгаан түргөөр шэбэнэлдэжэрхинхэй, бэе бэедээ дамжуулжархинхай байха. Теэд минии Валентина эрьюулээдшье, урбуулаадшье табибалтнай тэдэнэй тоодо яашье орохогүй. Ушар юуб гэхэдэ, тэрэ үнгэрэгшэ үбэл Яруунын Нарһата тосхоной үйлсэдэ городой автобусһоо буугаа һэн. Нариихан ута бэеынь нугаршатар дараһан чемодан харахадаа, айлшаар бэшэ, харин ажаллахаяа ерэһэн басаган гэжэ гансатал таахаар һэн. Хоног лэ үнгэрһэн хойно нютагай һамгадһаа: «Энэмнай Валентина Денисова гээшэ. Наймаашанай мэргэжэл шудаланхай. Гоёор, моодноор хубсалдаг. Ямар нэгэ магазин даажа абаха. Налагайхан, зохидхон зантай басаган хэбэртэй» гэхэ мэтэ хөөрэлдөө шагнаа һэм. Ерэ ерэмсээрээ иимэ сэгнэлтэдэ хүртэхэ золтойл Валя байба даа.

Саг ошожол байба. Аймагай уран бэлигтэйшүүлэй һорёон. ДК-гай сценэ дээрэһээ Валиин илдамхан хойлойгоор дуулаһан дуун олоной зүрхэ сэдьхэл буляаба. Альга ташалган, «бис» дахуултаяа залуухан басагые уяруулба. Совхоз, колхозуудаар тарилгын хаһа ерэбэ. Валентина Денисовагай дуунууд Эгэтын, Гүнэй, Улхасаа нютагуудаар зэдэлнэ. Ямар эдэбхитэй, ямар түрүү мэдэрэлтэй басаган гээшэб! Аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Дашибаловай баярлаха, омогорхохо гээшэнь аргагүй.

Валентина номой магазинай наймаашанаар томилогдоо. Зүб даа, тэндэ иимэл хүн хэрэгтэй ха юм. Зоной дунда ном тараалга гээшэ соёл сурталай хүдэлмэриин зайлашагүй нэгэ хубинь болоно. Тус ажалай удха шанар тухай дабтаадшье яахамнайб. Юрэдөөл, Валентина тон һайн, өөрынгөө һанаа сэдьхэлдэ таарама ажалда ороо.

Тииһээр байтар Денисова үдэшын һургуулида һураха гэжэ шиидэбэ. Яаһан бэрхэ басаган гээшэб!

Хүндэтэ уншагшад, саг сагаарза, сахилза хүхөөрөө гэлсэгшэ. Илдамхан хоолойтой Валишье гуулияа бултайлгажа эхилбэ даа, танигдахаар бэшээр хубилжа эхилээ. ВЛКСМ-эй райкомой секретарьтай нэгэтэ хөөрэлдэһыень шагная.

— Зай, Валя, концертдэ бэлдээл даа,—гэбэ секретарь.

— Сүлөөмни үгы.

— Сүлөөтэй зон хабаададаг юм гү? Бултадаа өөһэд өөһэдынгөө ажалтай, өөһэдынхёороол сүлөөгүй зон ха юмбибди.

Валя нимгэхэн уралаа жолжогод гүүлээд:

— Намда юумэ бү заагты,— гэжэрхибэ.

Секретарь гайхахын ехээр гайхаба. Али энэм хүхинэ гээшэ гү гэжэ һанаба. Аргадаадшье, харагаадшье үзэбэ. Комсомол һэшхэл тухайнь дурдаба.

— Арилагты саашаа. Комсомолшьегүйгөөр ябагдаһан бэе даа,— гэжэ хэлээд, гоёнсор Валентина гонзор-гонзор гэшхэлэн, далда орошобо. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо Валентина сценэ дээрэ харагдахаяа болёо.

Номой магазин. Хүүгэд витринэ тойрон үймэнэ.

— Һонин, гоё зурагтай ном бии гү?

— Яаһан хашартай амитад гээшэбта, мүшхөөд, мүрлөөд һалахагүй. Нюдэтэй юм һаа, харыт!

Урмаа хухарһан хүүгэд хашарһан мүнгэеэ һөөргэнь хадагалаад, гаража ошоно. Валентина тэдэниие ууртай нюдөөр үдэшэжэрхёод, сүлөө ороһоншуу боложо, уншалгаяа үргэлжэлүүлнэ. Хүн зон орожо, гарана. Үүдэнэй нээгдэхэ, хаагдахань Валентинын шэхэндэ хажараар дуулдана. Юундэ ороһон лэ хүн заабол ном гартаа абажа харадаг, ирадаг зантай гээшэб гэжэ тэрэ дураа гутан гайхана. Валиин уур хүдэлнэ.

— Наймаалагша, энэ номуудаа зохидхоноор ябталаад байхаяа яанат?—гэжэ нэгэн асууба.

— Һэ! Ябталха. Хаанаһаа би үрдихэ хүнбиб. Өөрөө хүдэлөөд үзэгтылши.

Иимэ харюу абахадаа ном худалдажа абаха дуран хүрэхэ аал? Түргэн лэ талиишахаяа бодохолши.

Октябрь һарын эхин баг. Хэдэн зон номой витринэнүүдэй дундуур һундэлнэд. Тооһондо даруулшаһан номууд нюдэ һамааруулнагүй, абаха дура татанагүй. Тэдэнэй нэгэн:

— Магазин соогоо ариг сэбэрые сахихаяа яанат?— гэжэ тооһондо дарагдажа, үнгэеэ алдашаһан номые гартаа абахаяа зүрхэсэжэ ядаад асууба.

— Би арбан гартай бэшэлби.

Ном захижа абадаг зон. Һаянай тэдэнэр Валиин ёһотойл «дайсад» болонхой. Поэт С. Есенинэй табан боти 18 хүн захинхай. Үнгэрэгшэ зун 3-дахи ботинь ерэбэ гээшэ. Дуратайшуул яаха аргагүй олон. Валентина талаяа хаража, нэгэ хэдыень нүхэдтөө һарбайжархёо. Тэрэ номоо абажа үрдеэгүйшүүл шууяа татаба.

— Есенимни алим? Үгыт.

— Би танда ород хэлээр хэлэнэб: городһоо дутуу эльгээгээ. Захяа һэм. Хажуу тээшэнь нэгэшье боти үгөөгүйб. Ойлгоно гүт? Ганса номһоо боложо ганирхаяа эшэхээ занат,— гэжэ залуу наймаалагша ёһорходог. Тиигэжэ 18 хүнэй хахадынь имагтал Денисовагай зоргоор дуратай поэдэйнгээ 3-хи ботиие абажа шадангүй үлэшэбэ. Энэл даа, харюусалгагүй ажалай хойшолон.

Аймпотребсоюзай түрүүлэгшын таһаг. Түрүүлэгшэ асууна, Валентина Денисова харюусана.

— Та ВЛКСМ-эй гэшүүн байгаад, концертдэ хабаадаха гэһэн комсомолой даалгабариһаа юундэ арсанабта?

— Би яһала хабаадагша һэм даа. Хүрөө болоо.

— Магазинаа юундэ муухай байлганабта? Энэмнай соёл гэгээрэлэй гуламтануудай нэгэн хаяам...

— Сүлөөмни үгы. Өөһэдөө намда мүнгэ багые түлэнэт. Хабарһаа хойшо 2 дахин магазинайнгаа хана будаа һэм. Түрүүн копейкыншье хэлтэрхэй абаагүй һэм. һүүлдэ будахадам 8 түхэриг үгэнэ һэн.

Үшөө олон юумэ хөөрэлдэбэд. Бодоод үзэхэдэ, Валя тиимэл һаа, үзэн ядама ааша гаргаагүй. «Тэрээнһээшье болохо ушарнууд али дайралдадаг» —гэжэ зарим нүхэд буляалдахал. Зүбшөөнэбди. Валя хорото зэмэ хэһэн хүн бэшэ. Тэрэ эхэ, эсэгэнэрэймнай үзэһэн ядарал, зоболон амасаагүй. Жаргалта сагта түрэжэ, эрхэ сүлөөтэ оронойнгоо амгалан сэнхир тэнгэри доро үхибүүн наһанайнгаа зоргон соо наадан, хүхин, үетэн нүхэдөөрөө суттаа һургуулиин классуудые дамжан, жаргалта ажабайдалай үргэн замда гараа ха юм. Харин Валентина Денисова тэрэ жаргалые хашарһан мүнгэнэй ханхинаагаар андалдаха гэжэ шиидээ. Номой гадар дээрэ унаһан тооһо арилгамсаарнь, Валиин хармаан руу шэнэхэн мүнгэн халтиран ороход ёһотой. Шарлаһан ханаяа сагаадахадаа, Валя хүдэлжэ байһан газарайнгаа ариг сэбэр тухай бэшэ, харин һүүлдэнь абаха мүнгэн тухай бодоно.

Орожо ерэһэн хүндэ урин, налагайгаар хандаһанай түлөө түлбэри абаха бэшэ ха юмши. Тэрэш хүнэй зан абариин, ажалайнь журамай хэрэг. Орожо ерэһэн хүнэй урда тунтагашаад, эрбэгэнээд юу оложо эдихэбши. Хүн бүхэндэ хани халууннаар ханда, үй гашуудалда, уур сухалдашье абтаад бай, теэд тэрэнээ бусадта бү дамжуула. Энээхэн юрын лэ, «А» үзэг мэтэ сээжэ болоһон түнэй ёһо гурим Валентина мэдэхэл ёһотой байгаал даа.

Жэлээр бэшэ, харин үдэрөөр зоной культурна эрилтэнүүд дээшэлнэ. Тэрэ хэрэгтэнь, Валентина, шинии ажал яаха аргагүй удха шанартай. Юуб гэхэдэ, шинии гараар дамжан, тэрэ номууд уншагшын гарта ороно. Харин ши захигша зонойнгоо номуудые ондоо тээшэнь һашхалгүйгөөр тараажархёод байнаш. Тиигээд сагаан сэдьхэлтэй зоноо «танай ном ерээдүй» гэжэ мэхэлнэш. Хүн шамда найдахаяа болихо, хүндэеэ буурахаш. Һайн аал? Зохид аал?

Валентина Денисова гэмтэ ааша гаргаагүй. Ажабайдалда энээнһээш болохо ушарнууд дайралдадаг. Теэд тэрэнэй саана хүнэй саашанхи замайнь, хуби заяанайнь гол һудаһахан хоргодонхой бэшэ гү? Тиимэ. Оройтуулангүй, саг соонь Валиие зүб харгыда оруулха үетэн нүхэдэйнь, ВЛКСМ-эй райкомой хэрэг. Гэбэшье энэ алдуугаа нэн түрүүн Валя өөрөө, һэшхэлээрээ мэдэрхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, өөрын мэдэрэлгүйгөөр, һэшхэлгүйгөөр алхамшье хэхэмнай түбэгтэй.

С. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Республикын аймагуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй милициин таһагуудай участогуудтахи түлөөлэгшэнэрэй суглаан Улаан-Үдэдэ, Буряадай АССР-эй ниитын гурим сахиха министерствын дэргэдэ гурбан үдэрэй туршада боложо үнгэрбэ. Зураг дээрэ: Баунтын аймагһаа ерэһэн түлөөлэгшэд нүхэр (зүүн гарһаа) В. А. Веселов, Б. Т. Бальжинов, Ч. Н. Мунин, В. М. Гаськов гэгшэд суглаанай забһарлалгын үедэ хөөрэлдэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ ҮГЭНҮҮД

(Бэшэгүүдэй шэнжэлэл)

...нэн» газетын 10.000 ...дантай дашарамдуул- ...һанамжануудые оруул- ...телеграмма, тусхай дэб- ...лан байна. Тэдэнһээ ...октябриин 16—18-най ...тогдоо һэн.

...а үрдигдөөгүй бэшэ- ...болонихоноор хэлэхэ бо- ...й газетын уншагшад ...Монголдошье, Шэтын ...а, Хёлго болон Ага, ...и байһандань урма- ...ол гүрэнэй эрхэтэн ...Жэшээлхэдэ, жэл бүри ...» газетэ захижа, һо- ...дагби гэжэ мэдээсэнэ. ...н Баатар хото эль- ...6 гаран хэһэг буряад ...энэ нүхэр абалсадаг

...0 онһоо «Буряад үнэн» ...бби. Буряад оронойн- ...дээрэ, Хэжэнтэ нютаг- ...рэл газетэдээ бага ...е үзэһэн байхаб. Мү- ...областьдо ажалладаг, ...оо холошот ажаһуу- ...ихадаашье, «Буряад ...уншахые хүсэдэгби,— ...н «Дружба» колхозой гэшүүн **Роман Ербанов** бэшэнэ. —Үргэн элдин Буряад оронһоо гадна, Ага Онондо, Архирай ба Бадада, Алайр болон Боохондо ажаһуудаг буряадуудай һонирхожо уншахаар уран найруулгатай очерк, зураглал, хурса фельетон Тархайн үгэ, һайн һайн фото-зурагуудые «Буряад үнэн» газетэмнай саашадаа олоор гаргадаг болог лэ,—гэжэ нүхэр Ербанов олоной эрмэлзэлгые элишэлэн дурадхана.

1927 онһоо коммунис партиин гэшүүн, дүшөөд жэлдэ колхозой, сомоной зүблэлэй хүтэлбэрилхы тушаалда ябаһан, мүнөө персональна пенсионер Бадма Дамдинович **Дамдинов** бэшэхэдээ, буряад газетэтэй өөрымни мэдэрэлэй болбосоролой дээшэлһэн намтар нягта холбоотой юм гэжэ мэдэрнэ. Анхандаа хуушан монгол бэшэг лэ мэдэхэ байһан туладаа газетын бии болоһонһоо хойшо уншаад, лата үзэгөөр барлагдадаг болоходонь, «Буряад үнэнһөө» холодохогүйе бодожо, лата бэшэгтэ түргэн саг соо һураад, һүүлээрнь ород үзэгтэ ороһон бэе юм гэжэ,—74 наһатайшье һаа, сарюун һонор Бадма Дамдинович согтой хүхюунээр түүхэлнэ. Шэнэ хүниие коммунис шэнжэтэй болгон хүмүүжүүлхэ, ажалшадые шэнэ шэнэ илалтада эмхидхэхэ хэрэгтэ хэблэлэй нүлөөе улам ехэ болгохын тула журналистнар шадабари, мэргэжэлээ ходо нарижуулха зэргэтэй. Буряад хэлэнэйнгээ аша хүсыень арьбадхахын, баян жасыень үргэдхэхын тулада «Буряад үнэмнай» бүри ехэ оролдолго гаргаха ёһотой. Жэшээнь, нютаг нютагта хэрэглэгдэдэг аад, тодо һонор, удха түгэс үгэнүүдые (диалектнүүдые) уншагшадта дадхаан нэбтэрүүлхэ, литературна хэлэнэй жасада оруулха шухала.

«Буряад үнэн» газетын уншагшадай олонхинь хүдөө нютагуудта байдаг, тиимэһээ таряан, мал ажалай, колхоз, совхозуудай ажахын эмхидхэлэй асуудалнуудта олон материал зорюулагдадаг болобошье, үшөөл дутамаг байна гэжэ Хяагтын нютагай үйлэдбэриин управлениин экономист нүхэр **Г. Ильин,** Захааминай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн нүхэр **Г. Тугутов,** Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэн, пенсионер нүхэр **Б. Цыренов** болон бусад бэшэнэ. Хямдасэнтэй продуктнуудые абахын тула ямар түрүү арга хэрэглэхэб, хайшан гэжэ ажалаа эмхидхэбэл, бүтээсэнь дээшэлхэб, ямар түлөөһэ хараалбал, зониие урмашуулаһтай аад, салингай жаса арьбан байхаб? гэхэ мэтэ шухала асуудалаар гүнзэгы удхатай материал хоморшог байна гэжэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

Партийно-политическэ, соёл гэгээрэлэй, һургуулиин болон бусад эмхи зургаануудай ажал хэрэгые харуулха талаар «Буряад үнэнэй» саашадаа юу хэбэлнь һайн байтааб гэһэн тодорхой дурадхалнуудые манай үнинэй бэшэгшэд, эдэбхитэй уншагша нүхэд **Ц. Номтоев, Д. Мижидон, Ц. Сагалеев, А. Серебряков, Н. Кучумов, Д. Дашиев, П. Содбоев, А. Егоров, С. Ардуев** болон бусад өөһэдынгөө бэшэгүүд соо оруулаа.

Эдэ һанамжа, дурадхалнуудые анхаралдаа абажа, үдэр бүриингөө хүдэлмэридэ бэелүүлхээр оролдохо байнабди.

...гал" журналай ээлжээтэ номер

...АССР-эй уран зо- ...Союзай, Соёл куль- ...истерствын үмэнэ- ...дэг «Байгал» гэ- ...хёолой, ниитэ-улас ...иал буряад хэлэн ...лагдан, хэблэлһээ

...гэн космонавтнууд ...» гэһэн Цэдэн Гал- ...дэр ехэ конгресс» ...Бадмаевай шүлэ- ...мерой түрүүшын ...нээгдээ. ...ашниковай «Мо- ...л байг» гэжэ по- ...ин, Е. Цыгальниц- ...дай дүшэн жэлэй ...лһан, «Цыремпил ...тухай домоглол» гэжэ шүлэг, Фёдор Кафтановай «Намтараймни энеэдэтэй ушарнууд» гэһэн сатирын жэжэ зохёолнууд энэ номерто оруулагданхай.

Тэрэшэлэн Монголой шэнэ дуунууд, «Таряашан, машина, газар» гэһэн Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» колхозой түрүүлэгшэ А. Братенковой статья. «Галаб эрьелгэ гээшэ болоо юм гү» гэһэн Александр Горбовскиин бэшэһэн янза бүриин һонин, «Улаалзай» гэжэ үхибүүдэй булан, «Зүрхэндэм шунаһан Испани!» гэһэн С. Банкын материал энэ номерто толилогдоһон байна.

ПРОПАГАНДИСТНУУД, АГИТАТОРНУУДТА ТУҺАЛАМЖА

„ЕВРОПЫН ИНТЕГРАЦИ" ГЭДЭГ ЮУН БЭЛЭЙ?

Һүүлэй үедэ Баруун оронуудта «Европын интеграци» тухай ехээр хөөрэлдэдэг, ехээр бэшэдэг болонхой. Буржуазна пропагандистнууд тэрээниие тон ехээр магтадаг, хосорхоёо байгаа капитализмые абаржа шадаха, капиталис арьяатадай дунда эб эмхи тогтоожо шадаха тон һайн арга хэбэртэйгээр магтадаг.

«Интеграци» (нэгэдэл) ямар удхатайб гэбэл, уласхоорондын гүрэнэй монополиин бүлэгүүдые байгуулха гэһэн удхатай юм. Баруун Европодо тиимэ бүлэг бии болгохо гэһэн шууяа империалистнууд мүнөө үедэ гаргадаг болонхой. Зариман бүри ехээр, «Атлантическа нэгэдэл» дотор тиимэ бүлэглэл байгуулхые дурадхадаг. Юунэй түлөө тиимэ бүлэглэл байгуулагдаха болоноб? Зайлашагүй хосорхо болоһон мүнөөнэй ядуу тулюур капитализм амидырха гү, али һаяар хосорхо гү гэһэн асуудал мүнөө үедэ табигдаад байна.

Ажалшадта эсэргүүгээр, социалис системэдэ эсэргүүгээр, арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүүгээр тэмсэхэдэнь капитализмда туһалхын тулада империалис монополинууд экономическа болон политическэ бүлэглэлнүүдые байгуулдаг.

Тиимын тула монополистическа интеграци гээшэмнай империалис гүрэнүүдэй бүхы сэрэгэй-политическэ стратегиин нэгэ хубинь мүн.

«Европын интеграци» гээшэ һая бии болоһон үгэ бэшэ, аяар дэлхэйн нэгэдэхи дайнай урда тээ «Европын Холбоото Штадууд» гэһэн лозунг доро, дайнай һүүлээр — «Пан-Европо» гэһэн проект болгон тэрэ интеграци дурадхагдадаг байгаа. Тиигээд, империалистнуудай хоорондохи тон шанга зүрилдөөн соогуур тэдэ һанаашалганууд буруу һүрэжэ һалаһан байна. Мүнөө үедэ капитализмын юрэнхы кризисэй тон ехэ хурсадажа байхада хуушанай тэдэ проектнүүд шэнэдхэн һэлгэгдэжэ, дахин дурадхагдажа байха юм. Социализмын хүсэ шадалай ехээр дэбжэжэ байхада, колониальна системын тон түргэнөөр бутаран унажа байхада империалистнууд өөһэдынгөө хүсэ шадалые элсүүлхэ гэһэн һэдэлгэ ходо гаргадаг. Тиимэһээ, тэдэнэр эбээ нэгэдүүлхэ, экономическа болон сэрэгэй бүлэглэлнүүдые бии болгохо гэжэ эрмэлзэдэг.

1952 ондо шулуу нүүрһэ, буладай талаар Европодохи нэгэдэл бии болоо бэлэй. Европын экономическа бүлэглэл гэхэ гү, али «Юрэнхы рынок» гэжэ нэрэтэй бүлэглэлые байгуулха тухай договор Франци, ФРГ, Итали, Бельги, Голланди, Люксембург гэһэн зургаан гүрэн 1957 ондо Римдэ баталһан байгаа. Эд бараа, капитал, хүдэлмэриин хүсэ һаадгүйгөөр бэе бэедээ дамжуулха ёһотой экономическа бүхэли территори бии болгохо гэһэн уялга договор баталһан гүрэнүүд бэедээ даажа абаһан байгаа. Худалдажа абаһан эд бараанай түлөө түлэгдэхэ ёһотой таможниин түлбэриие договор баталһан гүрэнүүдһээ бага хэмжээгээр абаха, һүүлээрнь оройдоо болюулха гэһэн уялга тэдэнэр бэедээ даажа абаһан юм. Тобшоор хэлэхэдэ, Европын тэрэ бүлэглэлдэ хамаатай гүрэнүүдэй хоорондохи арсалдаа зүрилдөөе үгы болгохо, Европын капиталис гүрэнүүдэй хоорондо эб эмхи тогтоохо гэһэн зорилготойгоор тэрэ договор баталагдаһан байгаа.

Гэбэшье тэрэ договор һанаһандаа хүрэжэ шадаагүй. Ямаршье интеграци капитализмые аршалжа, арсалдаа зүрилдөөнэй аюулһаа хододжо шаданагүйл. «Юрэнхы рынок» дотор түбхын түрүүн Баруун Германи болон бусад гүрэнүүдэй хоорондо шанга тэмсэл болодог. Баруун Германи капиталис Европын гол гүрэн байһан туладаа өөрынгөө политикые «юрэнхы рыногтэ» ородог бүхы гүрэнүүдтэ баадхаха гэжэ оролдодог. Колониальна арадуудта эсэргүү дайн байлдаануудта диилдэһэн французска империализм Африкада өөрынгөө колониальна зорилгонуудые бэелүүлхын тулада «юрэнхы рыногые» хэрэглэхэ гэжэ оролдоно. Мүн Франциин империализм НАТО дотор гол һуури эзэлхэ гэжэ оролдоно.

Империализмын лагерьта хоёр шэглэл бии гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Нэгэ шэглэлынь—социализмда эсэргүүгээр империализмын экономическа болон политическэ хүсэ шадалые нэгэдүүлнэ элсүүлхэ; нүгөөдэ шэглэлынь—империалис гүрэнүүдэй хоорондохи арсалдаа зүрилдөө бүри ехэ болгохо гэһэн удхатай. НАТО гэдэг ээрхэг түримхэй бүлэглэлдэ экономическа һуури тодхожо үгэхын тулада «Европын интеграциие» капиталис монополинууд ашаглаха хүсэлтэй байдаг. Тэрэ хүсэлөөрөө тэдэнэр адли һанаатай юм. Теэд тэдээндэ миин хооһон һанаашалгаһаа ондоо юун байха бэлэй. Бэшэ талаараа арсалдаа зүрилдөөнь саг үргэлжэ хурсадажа, ехэ боложо байха юм.

«Юрэнхы рыногэй» миил гадаада талыншье харабал, тэрээниие бэлээр ойлгожо болоно. Англи тэрэ бүлэглэлэй бии болоходо ехэ дурагүй байгаа һэн. Тэрэ зургаан гүрэнэй бүлэглэлдэ эсэргүүтээр Англиин монополинууд «Сүлөөтэ худалдаа наймаанай Европын ассоциаци» гэдэгые бии болгоо бэлэй. Тэрээндэ Англи, Австри, Дани, Норвеги, Португали, Швейцари, Швеци гэһэн долоон гүрэн эблэрэн ороо һэн. Иимэ дээрэһээ Баруун Европо бэе бэедээ эсэргүү экономическа хоёр бүлэглэл болоһо таһарһан байгаа. Нэгыень Англи, нүгөөдыень ФРГ Франци хоёр толгойлно. Тиигээд байхадаа империалис хоёр бүлэглэлэй хоорондо тон шанга тэмсэл эхилээ һэн. Тэрэ тэмсэлдэ түрүүшын зургаан гүрэнэй бүлэглэл булидаг. Түрүүшын тэрэ бүлэглэлэй хүсэ шадалые бууруулха гэһэн Англиин һэдэлгэ буруу һүрөө. Мүнөө болоходо «юрэнхы рыногтэ» ямар условитойгоор ороховб гэһэн арсалдаа Англи ябуулжа байна. «Юрэнхы рыногтэ» орогшо гүрэнүүд Англиин урда ехэ эрилтэнүүдые табина. Англиин засаг баригшад тэдэ эрилтэнүүдые хангахаар бэлэн

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

ХИЛЫН САДАНhАА

Дэлхэйн олониитын hанамжа СССР-эй тала баринхай

ВАРШАВА, октябриин 30. (ТАСС). Энэ түгшүүритэ үе сагта Советскэ правительствын эблэрэнги түбхин зан гаргаашыень миллион миллион полягууд тон ехэ ханамжатайгаар угтаба. Энэ шанга арсалдаае Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущев зүбтэй зүйтэйгөөр шиидхэхэ зам олоhон байна. Куба тушаа арсалдаанда дэлхэйн олониитын hанамжа ехэ үүргэ дүүргээ гэжэ «Трибуна Люду» газетэ тэмдэглэнэ.

Эб найрамдал, бүхы арадуудай болон бүхы оронуудай аюулгүй байдалые хамгаалга Советскэ Союзай гол политика болоно. Тиимэ дээрэhээл бэрхэтэй сагай тулажа ерэхэдэ, Советскэ Союзай хүсэл эрмэлзэлынь дэлхэйн олониитын hанамжаар дэмжэгдэhэн байна.

Советскэ Союз дэлхэйе абарба

БЕРЛИН, октябриин 30. (ТАСС). Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй ехэ илалта гэжэ дайнай аюулые сараха зорилгоор Советскэ правительствын абаhан хэмжээнүүдые Германска Демократическа Республикын хэблэл тэмдэглэнэ.

Советскэ правительствын, Н. С. Хрущевой эб найрамдалые бэхижүүлхэ политикын ашаар лэ бүхы дэлхэйн атомна дайнай аюулые саража шадагдаба гэжэ «Нейес Дейчланд» газетэ тэмдэглэнэ.

Кубын газар дайдын ойроо хүртэшэгүй байhан тухайнь Кеннедиин хэлэhэниие тэмдэглэхэ зуураа, Кубын правительствын эрилтын ёhoop, Гуантанамода байhан Америкын сэрэгэй баазые болюулха ёhотой гэжэ тэрэ газетэ тэмдэглэнэ.

Долоон хоног соо угаа шанга хэсүү байдалда ороод байhан дэлхэй мүнөө hанаагаа амарба гэжэ «Берлинер цейтунг» газетэ бэшэнэ. Советскэ Союз дэлхэйе абараа. Эрхэ сүлөөгэй болон бэеэ даанги байдалай түлөө тэмсэлдэ дэлхэйн арадууд Советскэ Союзда найдамтайгаар түшэглэхэдэнь болохо.

Эб найрамдал хамгаалха хэрэг илаба

СОФИ, октябриин 30. (ТАСС). Эб найрамдалай болон энхэ тайбанаар зэргэ оршон hууха политикын ехэхэн илалта гээшэ гэжэ дайе сараха зорилготойгоор ябуулагдажа байhан Советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай алхамуудые Болгариин газетэнүүд тэмдэглэнэ.

«Манай дэлхэй эб найрамдалай болон ухаан бодолой хорото аашанууд болон дайе илаhанай агууехэ hайндэрые тэмдэглэжэ байна»,—гэжэ «Земедельскэ Знаме» газетэ бэшэнэ.

—Советскэ Союз эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ, арадуудай болон хүн түрэлтэнэй ерээдүйе хангаха хэрэгтэ ехэхэн туhа нэмэри оруулба,—гэжэ энэ газетэ тэмдэглэнэ.

Эб найрамдалай политика илан мандаба

ПРАГА, октябриин 30. (ТАСС). Советскэ Союзай амгалан политика илаба гэжэ Н. С. Хрущевой Дж. Кеннедидэ эльгээhэн бэшэгыень тайлбарилха зуураа, мүнөөдэрэй Чехословакиин газетэнүүд тэмдэглэнэ. Советскэ политикын сэсэ мэргэн, эрид шууд оролдолгоор ядерна дайнhаа дэлхэйн абарагдаад, аюулгүй байдалай хангагдаад байхада арадуудай амгалан, жаргалта байдалда Советскэ Союзай бии байгаашань тон ехэ удхашанартай байhаниинь баhа дахин элирбэ.

Хүн түрэлтэниие абархын тулада Советскэ Союзай түйлай ехэ үүсхэл гаргаhые хүн зон баяр хүргэнгеэр мартангүй hанажа ябаха гэжэ «Праце» газетэ тэмдэглэнэ. Советскэ правительствада, Н. С. Хрущевто халуун баяр хүргэhэн ажалшадай бэшэгүүдые Чехословакиин бүхы газетэнүүд хэблэн гаргана.

Зүб шиидхэбэри

ДЕЛИ, октябриин 30. (ТАСС). Г-н Хрущевой зүб шиидхэбэринь тохёолдохоёо байhан ядерна дайе баhа дахин болюулба. Хрущев бүхы хүн түрэлтэндэ hайн юумэ хэжэ, hанааень амаруулба»,—гэжэ, Делиин «Стейтсмен» газетэ редакционно статья соогоо хэлээд, Советскэ правительствые толгойлогшодо баяр хүргэнэ. Уласхоорондын байдалые hайжаруулха талаар Советскэ правительствын болон тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Н. С. Хрущевой эрмэлзэл оролдолгые США дэмжэхэ ёhотой гэжэ тэрэ газетэ тэмдэглэнэ.

«Кубын ойро бү хүрэгты!» — иимэ уряатайгаар Англиин эб найрамдалай тала баригшадай демонстраци Лондондо, Америкын посольствын байшангай дэргэдэ болоо. Президент Кеннедидэ эльгээгдэхэ бэшэгые демонстрантнууд посольстводо дамжуулан үгэhэн байна. Кубада эсэргүү сэрэгэй бэлэдхэлэй США-да хэгдэжэ байhанhаа уламжалан, hанаагаа зобожо байhан тухайгаа тэдэнэр бэшэг соогоо элирхэйлэн мэдүүлhэн байха юм. «Энэ бэлэдхэл бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалха хэрэгтэ аюул тохёолдуулна гэжэ бидэнэр тоолонобди, «Кубын ойро бү хүрэгты!» —гэhэн эрилтэ хэнэбди» гээд бэшэг соонь хэлэгдэнхэй. Зураг дээрэ: демонстрацида хабаадаhан бүлэг хүнүүд. Баруун таладань полициин инспектор демонстрацида хабаадагшадые намнаха hэдэлгэ хэжэ байна.

ЮПИ-гэй-ТАСС-ай фото.

ООН-до Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгдэхэ хуулита эрхые hэргээхэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 30. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн үдэрэй заседани дээрэ ООН-до КНР-эй түлөөлэгдэхэ хуулита эрхые hэргээхэ тухай советскэ дурадхалые үсэгэлдэр зүбшэн хэлсэлгээ үргэлжэлүүлбэ. КНР-эй ООН-до өөрын түлөөлэгшэгүй байха гээшэ аюултай байдал мүн, үни хада шиидхэгдэхэ ёhотой энэ асуудал мүнөө хүрэтэр hаатуулагдажа байна гэжэ Ганын делегат Дадзи хэлэбэ.

КНР-эй хуулита эрхые ООН-до hэргээхые уряалжа Камбоджын гадаадын хэрэгэй гүрэнэй секретарь Хуот Самбат үгэ хэлэбэ. Оронойнгоо газар дайдые эзэрхэжэ байhан Хитадай Арадай Республикые ООН тоонгүй байха эрхэгүй гэжэ Кипрын түлөөлэгшэ Зенон Россидис тэмдэглэбэ.

Империалис хархис эгэгээдүүдэй хара hанаанай оролдолгоор агууехэ гүрэнэй ООН-до ороогүй байhан эбсэшэгүй ябадалда эсэс табиха гэhэн эрилтэтэй үгэнүүдэй Генеральна Ассамблейн ендэр дээрэhээ хэлэгдэжэ эхилхэлээр лэ баруун гүрэнүүдэй үнэн зарсанар hураар татуулhан юм шэнги, улилдажа эхилдэг. Мүн энэшье ушарта тиимэл юумэ болоо. Колумбын, Гватемалын, Коста-Рикын, Венесуэлын делегадууд «Пекинэй засагаархидай» «булимтаралга», «hүйдхэлтэ ябадал» гэжэ байжа Америкын пропагандын хэлэдэг элэжэ хологшоhон үгэнүүдые, команда абаhандал адли, нэгэ доро тэдэнэр дабтан дабтан хэлэжэ эхилдэг. Жэшээлхэдэ, Колумбын түлөөлэгшэ Васкес КНР-ые ООН-до абаха болоо hаа, «Латинска Америкэдэ коммунистнуудые дэмжэhэнтэй адли» гэхэ мэтээр шашаhан байна.

Белорусска ССР-эй гадаадын хэрэгэй министр К. В. Киселев үгэ абажа, США өөhэдhөө дулдыданги оронуудые хабшажа хаажа, баалажа байжа 12 жэл соо КНР-ые ООН-до абхуулнагүй. КНР-тэ добтолго хэжэ байхын тулада США Тайвань дээрэ сэрэгэй бааза байлгаhаар лэ байна, — гэжэ хэлэбэ. Белоруссиин түлөөлэгшэ ООН-до КНР-эй хуулита эрхые hэргээхын түлөө дуугаа үгэхэб гэжэ мэдүүлбэ.

КНР-ые ООН-до оруулхагүйе оролдогшодой ямаршье үндэhэгүй «шалтагаануудые» Украинска ССР-эй гадаадын хэрэгэй министр Л. Ф. Паламарчук эрид шууд шүүмжэлбэ. КНР-эй ООН-до эзэлхэ ёhотой hуурие Хойто Америкын империализм эзэлүүлнэгүй гэжэ Кубын түлөөлэгшэ Марио Гарсиа Инчуастеги хэлэбэ.

Һүүлшын долоон хоног соо США-гай хархис муухай ааша гаргаад байхадань, мүнөө хэлсэжэ байhан асуудалаа ондоогоор хаража үзэхэ ёhотой гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ М. А. Меньшиков мэдүүлбэ. Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущевой оролдолгоор ядерна дайгаар занажа байhан хэсүү байдалhаа гарагдаад байна гээшэ. КНР-эй ООН-до ороогүй байhан энэ буруу ябадалые мүнөө шиидхэхэ аргатай болоод байнабди. Илангаяа Аюулгүйн Соведэй хүдэлмэридэ КНР-эй хабаадалсахань шухала гэжэ нүхэр Меньшиков хэлэбэ.

Ассамблейн үдэрэй заседани энээгээр дүүрэбэ.

„ЕВРОПЫН ИНТЕГРАЦИ“ ГЭДЭГ ЮУН БЭЛЭЙ

(Үгэсхэл. Эхиниинь 3-дахи нюурта).

байдаг хэбэртэй. Яахадааб гэхэдэ, тэрээнэй ашаар «Юрэнхы рынок» дотор Баруун Германиин, Франциин монополинуудай булюу байдалтай болоhон ушарые үты хэхэ, Европо дотор худалдаа наймаанайнгаа байдалые hайжаруулха гэhэн зорилго Англиин засаг баригшад урдаа табина.

«Юрэнхы рыногтэ» Англиие абаха гэжэ ФРГ Франци хоёр яахадаа зүбшөөлөө үгэнэб? Тэрэ хоёр тон дурагүйгөөр зүбшөөлөө үгэhэн мүртөө, Англиин урда бүри шэнэ эрилтэнүүдые табина, тэрээгээрээ Европын бүлэглэлдэ Англиин орохо ябадалые бэрхэшээлтэй болгоно. Гэбэшье, уласхоорондын империализмын хамтын хүсэл хамаг зүрилдөөнүүдые дабажа гарана. Англиин гадаадын политикын хүтэлбэрилэгшэд эгээл энээниие урдаа баридаг. Великобританиин премьер-министр Макмиллан Баруун Европын хоёр ондоо бүлэглэл боложо таhарhан ушар тухай консерваторнуудай конференци дээрэ итэжэ хэлээ hэн: тиигэжэ бүлэглэлнүүд боложо таhарhан ябадалые болюулжа, заhажа болохогүй юм hаа, айхабтар бэрхэшээлтэй байдал бии боложо магад. Тэрээниие заhажа шадаагүй байбал, баруун гүрэнүүдэй нэгэдэл үмхиржэ, задаржа эхилхэ.

Капиталис Европодо бэе бэедээ зүрюу хоёр бүлэглэл байхадаа, үнэхөөрөөшье НАТО-до аюултай байха юм. Энэнь Америкын империалистнуудай hанаа зобооно. Тиимэhээ, «Юрэнхы рыногтэ» Англиие оруулха гэжэ тэдэнэр баадхана.

Тиихэдээ Америкын монополинууд урдаа ямар зорилго табинаб гэхэдэ, «Юрэнхы рынок» гэдэгые бэе тээшээ татаха, тэрээнэйнгээ хажуугаар Британска хани харилсаанай оронуудтай Англиин худалдаа наймаа хэдэг жолоонуудыень гартаа оруулха гэжэ оролдоно. Мүн Америкын монополинууд «Европын интеграци» гэhэн бүлэглэл манай аюулта дайсан болоно гү гэжэ hанаагаа зободог. Тиимэhээ США-тай засаг баригшад Баруун Европодохи өөhэдынгөө экономическа байдалые бэхижүүлхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Холбоото Штадууд «Юрэнхы рыногэй» бии болоhоной уршагаар, эд бараанай түлөө үндэр дээдэ тарифуудай бии болоhоной уршагаар тохёолдоhон аюулые миин хараад hуужа байха аргагүй юм гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшээ hэн.

Үнэхөөрөөшье, Вашингтоной баяшуул миин hуужа байнагүй, США болон Европын экономическа бүлэглэлэй хоорондо конкурентнэ тэмсэл ябуулха түсэб зохёоно. Тэрэ түсэб дотор ямар зорилто табитданаб гэхэдэ, юрэнхы тарифуудые доошонь оруулха зүбшөөл «Юрэнхы рыногэй» ээдhээ абаха, тиигэжэ Европодо Америкын эд бараа ехээр абаашажа байха арга боломжо бии болгохо гэhэн зорилго табигдана. Тэрээнэйнгээ хажуугаар Европын монополинуудай американска рыногтэ багаар хабаадалсаха гэhэн—тиимэ байдал тоггоохо зорилго табигдана.

Эгээл тиимын тулада США-тай харилсаа тоггоохо гэhэн түсэбые Баруун Европодо hайшаадаггүй.

Зүрилдэжэ байгаа империалис гүрэнүүд өөhэдынгөө зорилгонуудые бэелүүлхын тулада коммунизмда эсэргүүсэхэ гэhэн үгые урдаа баридаг.

Интеграци гээшэ, мүн тэрээнтэй холбоотой бүхы ушар байдал ехэ түбэгтэй зүйл мүн. Нэгэ талаhаа империалистнууд өөhэд хоорондынгоо арсалдаа зүрилдөөе эбсүүлхэ, социализмда, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, сүлөөрhэн оронуудай арадуудта эсэргүү хамтын фронт байгуулха гэhэн зорилго табина. Нүгөөдэ талаhаа, капиталис оронуудай хоорондохи арсалдаа зүрилдөөе энэнь улам хурсадхана.

«Европын интеграци» гээшэ иимэ тулюур hуури дээрэ тодхогдоhон байна. Тэрээн дотор тон шанга арсалдаа зүрилдөөнүүд болодот. «Юрэнхы рынок» дотор булюу байдал эзэлхын түлөө тэмсэл Баруун Германи Франци хоёрой хоорондо ходо боложо байдаг. Англи баhа худалдаа наймаанай талаар булюу байдалтай байха гэжэ оролдоно. Европын капиталис гүрэнүүд Америкын монополинуудтай зүрилдэхэ ушартай болоно. Теэд, Америкын монополинууд Баруун Европодохи экономическа ашаг олзоёо гарhаа табиха дурагүй.

Империалис арьяатанарай дунда ондоо ямар байха hэм. Тэдэнэр нэгэ талаhаа, эб найрамдал болон хүгжэлтэдэ эсэргүүгээр өөhэдынгөө хүсые нэгэдүүлхэ, нүгөөдэ талаhаа, бэе бэеынгээ байдал муу болгохо гэжэ оролдодог. «Европын интеграци» гээшэ капиталис гүрэнүүдэй эбээ нэгэдэhэн ябадал бэшэ, харин тэдэнэрэй арсалдаа зүрилдөөе улам хурсадхаhан ябадал мүн.

Б. Баймин,
политическэ гэгээрэлэй республиканска байшангай консультант.

Балдан Ябжанов.

„Байгал“

РАССКАЗ

...Одоошье даа! Байгал байраhаа hүрэн бодоhоор үүдэндэ ошоод гиинажа, hабардажа эхилбэ. Баярлаhандаа хэды эды хооhоор хусаадшье абаба. Мүн даа, эзэниинь!

Үүдэн нилээд удаан түержэ, hүүлэй hүүлдэ эзэниинь тэмтэрhээр, аман соогоо юушьеб гүбэрhөөр орожо ерэбэ. Тэрээнhээ аягүй эхүүн үнэр анхилна. Байгалай мэдэхэгүй, унхидаагүй үнэр гэжэ бии юм аал даа? Теэд, тэрэ энэ үнэрые мэдэхэгүйл байшоо...

Байгал нилээд наhатай болобошье hаа, ехээр баярлахадаа, тэнэг гүлгэн шэнги, hүүлээ хурылан, ээрэмшээн дэбхэржэ оробо. Яахабши даа, hураhан юумые hураар татуулхагүйш. Теэдшье, нохойн зан ха юм даа. Харин мүнөө тэрэ урдынхидаал адли эзэнэйнгээ ама хамарые долёобогүй, дэбхэрээшьегүй, гансал сүхэрэнгеэр гиинаба... Тэрэ бүхы наhаяа хүнүүдэй дунда үнгэргэбэшье, хүнэй хэлээр дуугаржа hураагүй. Тиибэшье, хуу ойлгодог даа. Тэрэнэй богонихоншье hаа, элдэб аюулта ушаралнуудаар дүүрэн наhаниинь угаа түргөөр, шарахан үнэгэдэй, хялархан шандагадай, гүрөөhэдэй, шонын, үлэгшэдэй хойноhоо ябаhаар үнгэршоо. Ангуушашье, наншалдаашашье, зүрхэтэйшье нохой ябаhан юм. Мүнөө хуу үнгэрөө. Үтэлөө даа, үтэлөө Байгал...

Бэеэ баринтяар, аалиханаар хүүен, торгон үзүүрээрээ даамайханаар гунхалзан байгаа шэнэhэтэ ойн талмайда Байгал нэгэнтэ бэшэ эзэнтээ хонодог бэлэй. Хуурай мүшэрhөө аhааhан түүдэг абяатайгаар пяс-тас дурэжэ, мушхарhан шороб дүлөө аяар дээшэнь шэдэлэн, тэндэ, дээрэ тоо томшогүй олон ошоңууд болон бутаржа байдаг hэн.

Уданшьегүй, багахан манерхэ соо сай орьёлон бусалаад, амhараараа халин, улаан сог дээрэ адхархадаа гунигтайгаар шиирд гэхэ.

Эдэниие ханатан тойроhон модод мүн лэ энээхэн түүдэгэйнь гэрэлдэл, шэшэрэн байhаншуугаар үзэгдэхэ... Тиихэдэнь hээр дээрэхи үhээ үрзылгэн бодхожо, hэжэгтэйгээр хаб-хоб хусаад орхиходонь, амгаланаар дууража байhан ой, ямар нэгэн аймшагтай зүүдэ харааhан нарай хүүгэндэл, сошордуу утаар «Аа-а-а..» гэн hэришэхэ.

— Юун үхэhэн шудхэрөө харабаш? Нэгэ бага дуураад абаял даа, —гэжэ эзэниинь эдеэлжэ садаад, эбhээлэн хэлэhэнэйнгээ hүүлдэ, бердаанхаяа хажуудаа табяад, тэрэ дороол хурхиршадаг hэн. Харин Байгал үшөө удаан саг соо унтахагүй, иишэ тиишээ хараашалан, шагнагар ута хушуугаараа унхидан hууха.

Дабирхайн, шэлбүүhэнэй, сэсэгүүдэй, үшөө юунэйб даа, тархи эрьемэ үнэрhөө үдхэржэ, хүдэлсэгүй болошоhон шахуу ойн агаарhаа Байгалшье эсэсэй эсэстэ hогтожо, жэл бүхэндэ түрэл гэшүүhэдhээ таhаран, уна унаhаар хонинэй хохиртол бамбагар зузаан набша, шэлбүүhэн дээрэ хоншоороо табяад hажашадаг hэн...

— Үшөө туража үхөөгүй алтайш? Бишни, Байгал, дахин лэ амаараа гараса шудхаад ерээб. Яагааб теэд. Ши юу-юундэ иитэрээ намайе харанабши? Магад юумэ залгихаа hанаа хаяаш?

— Бай, бай... Мэнэ гэhээр,— гээд тэрэ үндыхэ гэхэдээ, хэбэрынь, багжагар томо бэеэ даабагүй ха, hандалиингаа няжаганаса hуушана.

Байгал айhандаа hүүлээ аладаа хабшан, буланда ошожо шэбээлээд, шэхээ ара тээшэнь хумиба.

— Иихэдээ, ябаш?—гэжэ эзэниинь шүдөө хабирна, — Ерэ даа наашаа, тэнэг толгойеыш эльбэhүүб... Э-Эх Байгал, Байгал, хосорhон лэ хоёр гээшэ гүбди. Гэртээ ерэхэдэш хүйтэн, бог шорой. Үйлсэдэшье өөрэгүй: адагай амитан хүрэтэрөө шамда дээрэлхэхэ... Наада хараха. Ядаг юм гээшөб? Боожо үхэхэ гэхэдэ амин хайратай. Теэдшье шинии үхэхэдэ хэн хохидохоб, шортоол үтэ хорхойн хүнэhэн болоод hалахаш... Шишье хүрэтэрөө хосорхо дурагүйл байхаш. Тиимэ гү?.. Тиимэ. Теэд ши, бү зобо. Шамда үхэхэдэшье хамаагүй. Үри хүүгэдээ дэлхэй дээрэ тараажархёош. Шамда юум? Үхыш саашаа. Харин би... би хүн ха юмбиб. Хүн! Ойлгоно гээшэ гүш? Тэнэг адууhан!

Тэрэ толгойгоо стол дээрэ табяад, шүдөө хабиран, удаан абяа гарабагүй. Тиихэдээ тэрэнэй зүүн гарынь доошоо hанжашоод, үнинэй hамнагдаагүй хөө хара үhэниинь hалхинда үрин тарин гэhэн бухал шэнги, стол дээгүүр задаршанхай.

Энэ үедэ нэгэ бээрэжэ бэгзышэhэн hабшагар гэдэhэтэй тархаан даляа шэрэhээр хаанаhаашьеб hорижо ерээд, энэ тэрэ юумэ шэншэлэн ябатараа, үдхэн тэрэнги—үhэн соонь барилдашана. Тиибэ ябашье тэрэ, hүүлэй hүүлдэ мултаран сүлөөдэ гарамсаараа, туняагүйхэн хүлхэнүүдэйнгээ шадал мэдүүлэн табилшаба...

Төөрин алдаhан энээхэн амитаниие ажаглан байхадаа, нэгэтэ шамтай тохёолдоhон гү, али хараhан гү, юун бэ даа, нэгэ тиимэл абаhаар ойлгохооршье бэшэ бодол зосоошни түрөөдхихэл... Теэд hайса бодоод үзөө hаашни, ни шамтайшье тохёолдожо даа. Магадгүй...

— Энэ бузар «үhые» рүүн хэн hанажа буйлу шаб? Тэрээнтэй дайралд ра ороолон, шинии гэм гыгаа алдааб,—гэжэ тэ хэ hэм,—шиниил гэм шье гэмээр гэжэ даа... хэсэhэн би зэмэтэйб, ур хэ золиг, hүүлэй hүүл hөө hалааб, зон нүхэд дөө буураб!—гэхэ hэ лэ түбингынь тэhэ... бурхан зүг!

Ай даа, Сэсэг, Сэсэг... Байгал, Сэсэг абгайгаа h шэ гүш даа? Баарhамни хүмнай манhаа таhараа Аргынгаал hалахада т той... Байза, хэды жэл гаа гэшэбибди? Хоёр, ба. Гурбан жэл! Гурбан гасаа соо нэгэшье да майгаа баясуулаагүй Ядахадаа кинодошье жо үзөөгүйлди даа... руухан, hогтуу галзуу хэдэш хэрүүл шууяа та сээд лэ байха. Теэд, хэ тэсэхэб. Харин, би, та хүнтэй нэгэ hарабша байhанаа ойлгохо ухаа

Басагамни, hанаха б мни! Мүнөө бүри мантаг байна ёhотойш. Лаб иигэжэ hурадаг байха абамни хаана гэшэб?» эжынь абашни бүри б хадаш үхэшөө юм гэж даг лэ байгаа ёhотой. жэ... Эсэгэшни... Харин

Тэрэнэй нюурынь гаар hариишоод, бүхы галзан, хасар руунь га hон ээлүүдгүй адхаржа лэй. Байн байтараа атир жэ, стол дээрээ бүгтар жэ оробо.

Мүнөө болотор була лээд хүдэлэнгүй хэбт ээнэйнгээ үдхэн пад палааха дээрэ адх обёорходоо, бэеэ бари мөөхэнөөр hуурhаа бо нэйнгээ дэргэдэ гэтэн жэhынь долёожо эхил долёогоод, саашаа ошо тэмтэрээд, арайл уна Юундэшьеб, досоонь hандал халуу бусалаад, ханануудынь иишэ ти зэшэбэ.

Айhан гайхаhан нох дээрээ hолжорон, арай богоhодоо хүрөөд, хү үүдэ түлхихэдэнь нээг гүй. Тиигээд тэрэнэй г гангинан, гэдэргээ эр дань эзэниинь стол д шоод, хурхиржа хэбтээ

БАГАХАН ЭТЮД

ШАДАМАР ГОНШ

Гоншогой магазинда орожо, юумэ абаха гэхэдэ, хармаандахи арбан түхэригынь үгы байшоо. Гоншог нүхэртөө хандаад: «Бишни мүнгэеэ, арбан түхэригөө гээжэрхёоб. Дамдин, бусажа бэдэрэе, арбан түхэриг ха юм»,—гэбэ.

Магазинhаа гараад ябатараа, харгын нүгөө үзүүртэ хүнэй тонгогод гэхые харабад.

— Эгээл тэндэ хамарайнгаа пулаад гаргажа хэрэглээ hэм. Тиихэдээл унагаажархёо аа гүб? Тэрэ тонгогошоошо хэн хаб даа? Һөөргэнь бусааха ха гү?—гэбэ Гоншог. Тэрэ хүн ерэн гэхэдээ, хомхой сэдьхэлтэй Шагдаржап байба.

«Энэ хүйхэршни заяа наhандаашье hөөргэнь бусаахагүй, гансал мэхээр абаха ёhотойбди»,—гэбэ Гоншог.

Мэндэеэ хэлсэбэд.

— Хаана ошохотнайб?—гээд Гоншог асууба.

— Магазин. Таанад хайшаа гэшхэлээбта?— гэбэ Шагдаржап.

— Минии тээсгэн олоhон гурбан түхэригөөр хахад литр уугаад ябатараа, hубарюулан гээжэрхиhэн аад, аяар долоон түхэриг мүнөө оложорхёобди, ха-ха-ха, талаантайл золигууд гээшэ хабди,—гээд, Гоншогой хэлэхэтэй хамта, Шагдаржап шара шүдөө харуулан, амаа ангайлгаад, энеэбхилhэн бэеэрээ, «байгаал ааб даа» гэhэншүүгээр шалбагар уралнуудаа дурбиилган: «Һэ! Оройдоо долоон түхэриг гэжэ гү? Би тээ тэндэ, аяар арбан түхэриг hаяхан оложорхёолби. Тэнгэриhээ бууhан олзо,—гээд хармаанhаа арбан түхэриг альган дээрээ гаргажа, hap-hap hаршагануулан, энеэжэ байжа hайрхаба. «Аса наашань, минии мүнгэн. Би гээжэрхёоб. Хара Дамдин — гэршые. соо үшөө гэршэнэр бэ Гоншог. Шагдарж даhанаа hаял мэд хүри улаан болош саашань» гэжэ сух гар руунь түлхижэрх дэнь «хайран мүнг мүнгэн» гэжэ шо саашаа ябашоо hэн

Ш-Н. Цыде

Эб найрамдалай, демократиин болон социализмын илалта

САН-ХОСЕ, октябриин 30. (ТАСС). Коста-Рикын олониитэ дайнай гал дүлые саража шадаhан Советскэ Союзай сэсэ мэргэн политикые тон ехээр hайшаана.

Советскэ Союзай правительствын хүтэлбэрилэгшэ энэ арсалдаата асуудалые ехэ сэсэ мэргэнээр шиидхүүлжэ шадаа гэжэ Коста-Рикын эхэнэрнүүдэй союз Н. С. Хрущевто эльгээhэн бэшэг соогоо бэшэнэ.

Һүүлшын событинууд хадаа «Хэн эб найрамдалда дуратайб, хэн дайн тээшэ тэгүүлнэб» гэжэ «Коста-Рикын социалис залуушуул» газетэ тэмдэглэнэ.

Сагаан Байшангай мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН, октябриин 30. (ТАСС). ООН-ой генеральна секретариин уялга дүүргэгшэ У Танай гуйлтада харюу болгон, тэрэнэй хоёр үдэрөөр Куба ошохо үедэнь Холбоото Штадууд саг зуура соо Кубые сэрэгээр хүреэлхэеэ болихонь гэжэ Сагаан байшан октябриин 29-нэй үдэшэлэн мэдүүлбэ.

Тэрэ бүhэлэлгэнь октябриин 30-да тэндэхи сагаар үглөөнэй 6 часта болюулагдаха.

ЧССР-тэ бүлэг хоротон дайсадта шиидхэбэри гаргагдаба

ПРАГА, октябриин 30. (ТАСС). Остравада областиин сүүд хорото хэрэг үүсхэжэ байhан бүлэг хүнүүдтэ үсэгэлдэр шиидхэбэриинь гаргаба гэжэ ЧТК агентство мэдээсэнэ.

Социалис байгуулалтада дайсан харшаар хандадаг гэмтэ нюурнууд бултадаа Хойто-Моравска областьдо металлургическа, горнорудна промышленностьда, хүдөө ажахыда болон агаарай транспортдо удаан саг соо, тон ехэ хэмжээтэй хорого ябуулгануудые хэжэ байhан байба.

Хүнүүдые алаhанай, хүнүүдые алахаяа hанаhанай түлөө, республикада хоро хүргэhэнэй, хорото ябадалнуудые хэhэнэйнь түлөө, социалистическэ зөөриие үриhэнэйнь түлөө нэгэ гэмтэниинь—Я. Ванек толгойн саазада орохоор, бусад дүрбэниинь 12-hoo 6 жэл хүрэтэр түрмэдэ hуухаар шиидхэгдэбэ.

Гидрометбюрогой ёhoop, мүнөөдэр респу мнай үүлэтэйшэг аад, орохогүй. Баруун хо шагаар hалхилха. Ул тодо үглөөгүүр 12—1 7—9 градус хүйтэн леэгдэнэ.

Ноябриин 2—3-най республика соомнай байха. Бороо, саhан ор бүхэнhөө hулашагаар Һуниндөө 14—19, градус хүйтэн боло дана.

Редакторай орлог
М. Н. Н

Манай адрес, телефону

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 2
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. редактор ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и п —24-74, сельского хозяйства и советского строительс промышленности, транспорта, информации—35-14, литературы и искусства—34-05, писем и рабселькор отдел переводов и корректорская—35-95, бухгалтер Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министерства Бурятской АССР.
Н00597. Зак. №

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур
1962 оной ноябриин 1.